

SETTIMANALE
SPEDIZ. IN A.P. - 45% - ART. 2 COMMA 20/b
LEGGE 662/96 - FILIALE DI GORIZIA
ISSN 1124 - 6596

TAXE PERCUE - TASSA RISCOSSA
UFFICIO POSTALE GORIZIA - ITALY

NOVI GLAS

CENA 0,93 €

www.noviglas.it

NOVI GLAS JE NASTAL Z ZDRUŽITVIJO TEDNIKOV KATOLIŠKI GLAS IN NOVI LIST 11. JANUARJA 1996

NA TRGU

Noč trudna / molči, / nezamudna / beži / čez mestni trg luna sanjava. Zna Kettejeva pesem zelo lepo ponazarja mestni trg. V lepi Mirkovi uglastitvi je ta pesem markantno in obenem lirčno zaživela v vsem svojem blesku.

Danes pa ne bomo pisali o romantičnem ozadju trga, kot sta nam ga velika umetnika, pesnik Dragotin Kette in glasbenik Vasilij Mirk, zgovorno predstavila.

Trg ima v družbeni zgodovini Evrope svoje odlično mesto in veljavo. Že starogrško mestno središče je prav trg (agora), kjer so se zbirali izobraženci, govorili filozofi in politiki. Prav tako rimski "forum", ki ima podobno vlogo atenskemu trgu, kjer pa je tudi gospodarsko središče mesta, kot npr. rimske bazilike, ki so bile v tem času poganskega Rima nekake finančne borze.

Pa pojdemo v naš čas. Vsako mesto, majhno ali veliko, ima svoj osrednji trg. To je pokazala tudi srednjeveška urbanistika, kjer je mestni trg poleg katedrale gotovo eden najvažnejših delov mesta.

Danes ima torej trg svojo že ustaljeno podobo in pomen. Zato tudi mesta navadno rada ohranjajo to svojo podobo vse do danes. Poglejmo nekatera velika evropska mesta: v Parizu je Place Concorde, v Bruslju Grand Place, v Berlinu Potsdamer Platz (do nekaj let sem obdan z zloglasnim zidom in vojnimi ruševinami), v Moskvi Rdeči trg, v Rimu trg sv. Petra ali trg Venezia itd.

Tako ima tudi Slovenija v Ljubljani trg pred Rotožem (občino), v Mariboru Slomškov trg itd. In končno so pri nas na primer v Trstu Veliki trg (ali uradno Trg zedinjenja) ali v Gorici Travnik, nekdanji Veliki trg (Piazza Grande) oz. danes Trg zmage.

In prav ob slednjem se je zadnji čas vnela živahna polemika, zlasti v italijanskem dnevnem tisku. Ob neki manifestaciji na Travniku je namreč slovenski pokrajinski odbornik omenil dejstvo, da je bil ta trg imenovan nekoč Travnik, kot ga seveda še danes imenujemo Slovenci. Bog nas varuj! Nastal je krik in vik, češ da prej omenjeni javni upravitelj zahteva spremembo imena za današnji Trg zmage (Piazza Vittoria) v slovensko obliko. In takoj izjave osebnosti, kot npr. bivšega desničarskega župana, ki vidi v tem neke vrste napad na italijansko Gorico, pa še cela vrsta drugih "ogorčenih" protestov.

Sicer pa se italijanski dnevni tisk v Gorici res "odlikuje" po svojem kriku in že bije plat zvona. Bojni naslovi, kot recimo "Vsi na okope proti dvojezičnosti" in podobno, pa se kar sami komentirajo!

Zanimiv je bil pri tem komentar znanega goriškega italijanskega zgodovinarja. Prof. Sergio Tavano s tržaške univerze je zelo dobro komentiral ves ta trendaj. Izjavil je namreč, da bi bilo treba na nek način ovrednotiti stara imena trgov in ulic v Gorici. Vsi namreč vemo, da je bilo poleg Travnika še več znanih ulic prej drugače poimenovanih. Tavano pravi, da bi lahko poleg uradnih tabel dodali še recimo rumene table z omembo zgodovinskih imen goriških trgov in ulic. Kot primer je že znana glavna mestna ulica, ki je Korzo. Ze v prejšnjih časih (pod Avstrijo) je, recimo, ta bil imenovan po cesarju Francu Jožefu I. Kasneje je postal Korzo Verdi, zadnji podaljšek tega (danes Korzo Italija) pa je bil, recimo, hitro po vojni že imenovan po predsedniku ZDA Roosveltu, itd. No, vse to lahko daje misliti na zelo razvejano goriško zgodovino.

Pred kratkim je podobna problematika tekla tudi v Bocu okolici znanega Trga Zmage (piazza della Vittoria).

STRAN 2

ANDREJ BRATUŽ

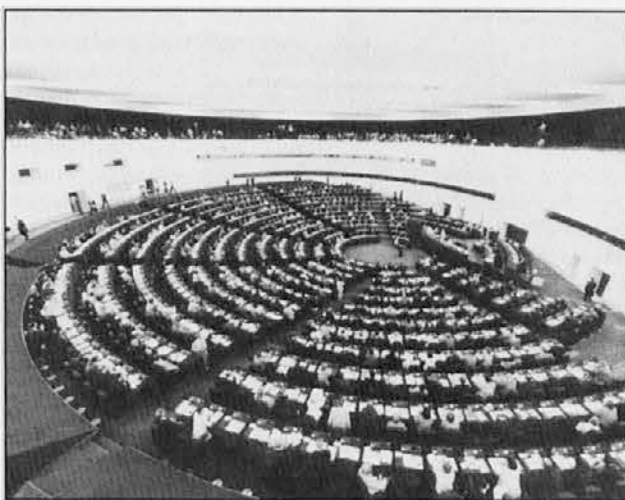
MED PRIPOROČENIMI KANDIDATKAMI TUDI SLOVENIJA

ŠIRITEV EVROPSKE UNIJE LETA 2004

ALOJZ TUL

Evropska unija, ki šteje danes petnajst članic, je na tem, da se leta 2004 razširi na deset novih držav. To izhaja iz strateškega dokumenta, ki ga je sredi prejšnjega tedna uradno objavila evropske komisija (izvršni organ Unije) in v katerem priporoča sklenitev pristojnih pogajanj do konca letošnjega leta ter vstop v Unijo leta 2004 naslednjih držav: Poljske, Češke, Slovaške, Madžarske, Estonije, Litve, Latvije, Slovenije, Malte in Cipra. Razen zadnjih treh gre za sedem držav iz območja nekdanjega sovjetskega bloka, kar je svojevrstno zgodovinsko dejstvo. Po drugi strani pa so iz omenjenega seznama držav izpadle Bolgarija, Romunija in Turčija. Priporočila Unije glede pristopa novih članic morajo sedaj še potrditi voditelji petnajsterice na najavljenem vrhunskem zasedanju 24. in 25. oktobra v Bruslju.

Evropska komisija je za vsako od navedenih desetih držav oblikovala priporočilo skupaj z rednim letnim poročilom o napredku vsake posamezne kandidatke. Zelo pozitivno priporočilo in poročilo je podala o napredku Slovenije od leta 1997 dalje, ko je slednja zaprosila za pristop, njeno stopnjo usklajenosti zakonodaje in upravne usposobljenosti. Ocenila je, da je država sposobna pre-

© EUROPEAN COMMUNITIES, 1995-2002

vzeti obveznosti članstva v Evropski uniji v zastavljenem času za širitev. Komisija v svojem poročilu omenja tudi odnose Slovenije s Hrvaško ter ugotavlja, da se morajo nekatera dvostranska vprašanja še rešiti.

Odmevi na poročilo evropske komisije o napredku pri pristopnem procesu so bili v Sloveniji pozitivni. Tako predsednik vlade Janez Drnovšek kot zunanji minister Dimitrij Rupel in minister za evropske zadeve Janez Potočnik so izrazili zadovoljstvo z ugodnim poročilom Bruslja, ki potrjuje, da je Slovenija uspešno opravila "sprejemni izpit" in s tem vstopila v zaključno obdobje vključevanja v Unijo. V Sloveniji hkrati ugotavljajo, da je do dejanske-

ga vstopa treba uspešno prehoditi še preostali del poti.

Nekaj zaskrbljenosti povzročajo referendum na Irskem 19. oktobra, na katerem bodo tamkajšnji volivci v drugo potrdjevali lani zavrnjeni dokument iz Nice, ki institucije Unije prilagajajo na vstop novih članic. Vnovična zavrnitev bi lahko povzročila zakasnitev širitvenega procesa.

V primeru, da bodo nove članice sprejete v Evropsko unijo v začetku leta 2004, se bodo lahko udeležile volitev za evropski parlament, ki so predvidene spomladi istega leta. Slovenija bi na teh volitvah imela pravico izvoliti šest evropskih poslancev.

GORICA / HUJSKANJE PROTI SLOVENCEM

SMO ZARES SLOVENCIM KRIVI ZA VSE?

Kdor bere italijanske dnevne časopise na Goriškem, si lahko zadnje tedne ustvari čudno sliko o nas Slovencih, saj ne mine dan, da ne bi tako tržaški kot videmski dnevnik prinesla na straneh krajevne, goriške kronike zapisa ali intervjuja ali pa obveznih pisem bralcev, katerih pisci vsi v en glas trobijo, kako hudo jim je sedaj, ko vlada v mestu Brancalijeve občinska uprava, ki hoče z dvojezičnostjo in z izvajanjem zaščitnega zakona za slovensko manjšino v Italiji popolnoma

spremeniti obraz Gorici in "italijanskost mesta".

Naveličani smo že, da smo za vsako stvar krivi mi, pripadniki slovenskega naroda v Italiji, in vemo, da ste tudi vi, dragi bralke in bralci Novega glasa, že naveličani in do grla siti naših zapisov o krivicah, ki se godijo slovenski manjšini v Italiji, vsem nam torej. Pa bomo vseeno tokrat zapisali, da je mera polna. In je mera že zares preporna našega potrpljenja z različnimi desničarskimi pisuni, ki na straneh italijanskih

dnevnikov dobesedno hujskajo in ščuvajo someščane Goričane proti nam Slovencem, tudi Goričanom.

Očitajo nam vse mogoče, od tega, da bodo zaradi nas namestili dvesto prevajalcev v občinski upravi (le zakaj dvesto in ne tristo?), do tega, da se bo italijanska identiteta Gorice spremenila samo zato, ker bo naša, slovenska prisotnost, z izvajanjem zaščitnega zakona samo potrjena, ko pa smo od samega nastanka mesta v Gorici.

JUP / STRAN 10

KULTURNI DOGODEK NA GORIŠKEM

KOVAČEVEMU ŠTUDENTU NA ROB

Spevoigra Kovačev študent, s katero je Kulturni center Lojze Bratuž v sodelovanju z Zvezo slovenske katoliške prosvete primerno in nadvse uspešno obeležil štirideset let dejavne prisotnosti v središču mesta in kulture ter petdesetletnico smrti goriškega skladatelja Vinka Vodopivca, je bil kulturni dogodek, ki nam je povedal marsikaj.

Kot prvo stvar bi vsekakor morali navesti nezanemarljivo dejstvo, da je več kot sto slovenskih pevcev in drugih kulturnih delavcev, ki so zastoj in nesebično delili ljubezen do petja in odrskih desk z nami, pokazalo, da se v Gorici in na Goriškem še da kaj storiti, da je slovenska narodna manjšina sama še sposobna kaj narediti in se spopasti z zahtevnejšimi kulturnimi načrti, jih odlično izvesti, ne da bi pri tem zašla v ceneno kičavost ali v ljubiteljsko kulturo. Kovačev študent je bil dobro izveden, saj so poznavalci podobnih glasbenih del in operet goriško izvedbo prirejenega Vodopivčevega dela primerjali z izvedbami, ki jih v Trstu postavljajo na oder poklicna gledališča in poklicni pevci. Tako režiser Adrijan Rustja, ki je tekst tudi priredil, kot dirigent Hilarij Lavrenčič, ki je delo orkestral, sta svoje delo odlično opravila, če seveda ne rečemo ničesar o mladih glasbenikih in grlih petdesetih Goričank in Goričanov, ki so pri projektu veselo in zavzeto sodelovali.

Kot drugo stvar bi radi postavili dejstvo, da je bila velika dvorana Kulturnega centra Lojze Bratuž vedno nabito polna, tudi na zadnji ponovitvi, kar kaže po eni strani na to, da ljudje čutimo izvedbo kot del naše lastne kulture in biti, po drugi strani pa tudi na to, da ni res, da nas nič več ne more spraviti v naše dvorane. Če nas kaj pritegne, gremo v dvorane. Kovačev študent je to dokazal! Veliko število ljudi iz Slovenije, ki so prišli v center Bratuž, pa priča o tem, da je še danes Goriška živa, da smo še vedno del iste miselnosti in kulture. STRAN 2

JUP

Kocjančičeva nagrada Dušanu Jakominu

Nagrado, poimenovano po duhovniku in kulturnem delavcu iz slovenske Istre Alojzu Kocjančiču, je letos prejel slovenski kaplan v Šklednju Dušan Jakomin zaradi skrbi za narodno osveščanje in za vidne znake slovenske prisotnosti v tistem kraju. O dogodku bomo še poročali, že zdaj pa izražamo g. Jakominu naše najiskrenejše čestitke.

03 Ivan Žerjal / intervju
PETER MERKU'

05 Danijel Devetak
CLOVEK V LUČI IKON

07 Drobež/Paljk
POKLON PROF. IVANU RUDOLFU

12 Milan Gregorič
NOVA ITALIJANSKA MANJŠINSKA ORGANIZACIJA

14 Mara Petaros
GOSPODARSKA SLIKA NOVE EVROPE

KNJIŽNICA FRANCE BEVK V NOVI GORICI

POKLON PROF. IVANU RUDOLFU

Spominski večer, ki ga je Goriška knjižnica Franceta Bevka v četrtek, 10. oktobra, priredila v čast primorskega rodoljuba, borca za slovensko severno mejo po prvi svetovni vojni, tigrova, politika in časnikarja prof. Ivana Rudolfa, je zelo uspel. Ne samo po številni in ganljivi udeležbi njegovih soborcev iz Afrike, kjer je med drugo svetovno vojno zbiral in usposabljal primorske fante, tedaj najprej italijanske vojne ujetnike, kasneje člane angleške in ameriške vojske za boj proti fašizmu v domovini in za njeno osvoboditev, ter drugih obiskovalcev, ki jih osebnost prof. Ivana Rudolfa navdihuje, temveč tudi zaradi natančne ocene razburljive in tudi nevarne življenjske poti in opredelitve tega velikega in pokončnega Slovenca.

Če kdo ni razumel, zakaj smo v naslovu našega zapisa o predavanju o velikem primorskem človeku ob 40. obletnici njegove smrti zapisali, da je bil pokojni Ivan Rudolf profesor, potem bi moral slišati v Novi Gorici njegove fante iz Afrike, kako spoštljivo so izgovarjali besedo profesor ob priimku Rudolf. Da so ti primorski fantje, ki so s prof. Rudolfom v Afriki pisali slovenski časnik *Bazovica*, v Sahari sanjali domovino brez fašističnega škornja nad seboj in predvsem pa sanjali in nekateri tudi dočakali svobodno Primorsko in svobodo za tlačen slovenski jezik, danes stari najmanj osemdeset in veliko več let, je postranskega pomena. V Novi Gorici so bili ti mladi fantje v prvi vrsti, ko so poslušali zgodbo o svojem profesorju, ki so ga imeli radi, pa čeprav so se njihove poti ločile že v Afriki. Nekateri so ga tam videli zadnjič, a jim je prav tam toliko dal, da ga do danes niso pozabili in prav je tako. V mislih so imeli tudi tiste vrstnike, ki so se z njimi podali na pot in so svoja življenja žrtvovali, nekateri dobesedno na pragu svojih do-

mačij, za svobodo in za ljubljen Primorsko. V mislih in v srcu pa so seveda imeli predvsem svojega ljubljenež prof. Rudolfa, zaradi katerega so se v deževnem vremenu tudi podali na pot v Novo Gorico; prišli so s Krasa, iz Vipavske in od drugod. Njihova dostojanstvena drža, prazne obleke in jasen pogled, predvsem pa pazljivo spremljanje predavanja so lekcija, ki bi danes služila marsikomu, ki omalovažuje slovenstvo. Žal takih ljudi in mladih ni bilo na Rudolfovem večeru, kot so ga primorski fantje sami poimenovali.

Podoba osebnosti prof. Ivana Rudolfa, značilnosti in obdobja delovanja in prizorišč njegovih aktivnosti, je razgrnila in komentirala dr. Mira Cencič, ki je sicer soavtorica (skupaj s prof. Jurijem Roso) knjige o prof. Ivanu Rudolfu, ki je izšla leta 1998, ob okritju njegovega spominskega obeležja v rodnem Sembidu, današnjem Podnanosu. Najprej je dejala, da prof. Rudolfa občuduje in globoko spoštuje, "saj je s svojim delovanjem soustvarjal zgodovino, ki je tudi zgodovina Primorske in slovenskega naroda". Dodala je, "da je bil prisoten povsod, kjer je bilo potrebno narodnoobrambno delovanje", torej kot Maistrov borec za slovensko narodno mejo po prvi svetovni vojni, v politični emigraciji v Ljubljani, pa v Beogradu, ter na Bližnjem vzhodu od 1940. do 1946. leta. Tam je lahko najboljši uresničeval svoje življenjske cilje oz. težnjo, da bi zbral Primorce, ki so jih zavezniške vojaške enote ujele kot italijanske vojake, jih vojaško izuril ter politično in moralno usposobil, da so postali slovenski vojniki, pripravljani na boj za osvoboditev Primorske in Slovenije. "Ustvarjal je narodno vojsko, v kateri ne bi bilo prostora za politične stranke oz. politike".

Prof. Ivan Rudolf je vodil tudi izbiranje obveščevalcev, padalcev in pri-

padnikov drugih posebnih enot, ki so jih nato z letali ali podmornicami poslali na Primorsko oz. drugam v Slovenijo, da bi pripravili pogoje za poznejše zavezniško izkrčanje v Istri, ali pa za samostojen nastop slovenske vojske iz Afrike (predvsem padalcev) za osvoboditev Primorske. Politični interesi in cilji zaveznikov pa so preprečili uresničitev omenjenih načrtov in zamisli prof. Ivana Rudolfa. Toda slovenski vojaki se niso hoteli vključiti v novo italijansko vojsko, ki so jo snovali v Afriki, pa tudi ne v jugoslovansko vojsko, ki jo je poskušala oblikovati tedanja jugoslovanska begunska vlada. Več tisoč borcev z Bližnjega vzhoda, ki jim je vojaško znanje in izurjenost zagotovil prof. Ivan Rudolf, in v njih ustvaril tudi narodnega duha, se je vključilo v prekomorske brigade, ki so sodelovale pri osvobajanju Primorske. O razmerah v zavezniških taboriščih, trenjih v jugoslovanskem gardijskem bataljonu, ki so ga sicer ustanovili Slovenci, pa o vlogi in delovanju prof. Ivana Rudolfa, so podrobneje govorili tudi nekdanja padalca Stanko Simčič iz Bilj in Ivo Božič z Mosta na Soči, pa Ciril Kobal iz Koprca, ki je med vojno v okupirano domovino prispel s podmornico. Povedali so, da je bil prof. Rudolf zelo priljubljen, vsestransko aktiven, razumevajoč in nasploh človek, ki je za Primorce, nekdanje italijanske ujetnike, skrbel kot oče.

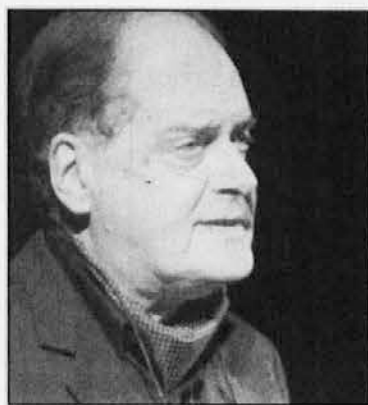
Dr. Mira Cencič je dejala, "da je bil profesor Ivan Rudolf jeklen in pokončen človek tudi v morda najtežjem obdobju svojega življenja, po vojni, ko mu nova oblast ni dovolila vrnitve v domovino. Tudi po prihodu v Trst so mu črne limuzine ogrožale življenje". Ostajal je zvest svoji preteklosti tudi zato, "ker njegov cilj ni bila oblast, ampak odrešitev Primorske". Malo pred smrtjo je dejal, "da želi mir svoji družini in mir svoji domovini".

V vabilu za udeležbo na spominski slovesnosti so organizatorji zapisali naslednje misli iz knjige dr. Mire Cencič: "Domovina ga po vojni ni smela sprejeti, čeprav ji je tako zvesto služil. Bil je izgnan in zavržen. To pa zato, ker ni služil takratni politiki in ideologiji. Nikomur ni bil orodje za prevzem oblasti. Hodil je pred svojim časom. S svojimi ideali je bil daleč pred stvarnostjo. Tudi sedaj je še daleč pred nami".

Spominske slovesnosti v čast prof. Ivana Rudolfa ob 40-letnici smrti sta se udeležila tudi njegov sin Saša Rudolf in hčerka Neva Rudolf-Gebersček, ki sta na naši fotografiji v družbi primorskih fantov, ki so pokojnega Rudolfa osebnostno spoznali in z njim sodelovali v Afriki.

DP

NAGRAJENA TUDI ZLATA RODOŠEK IN PAVLE MERKU'

Predsednik Republike Slovenije Milan Kučan je po poročanju Slovenske tiskovne agencije minuli ponedeljek, 14. t.m., odlikoval vrsto slovenskih osebnosti.

Srebrni častni znak svobode Republike Slovenije so prejeli: Peter Božič ob 70-letnici za bogato literarno in družbeno angazirano delo v kulturi, član Slovenske akademije znanosti in umetnosti Pavle Merku' za utemeljevanje slovenske narodne identitete med zamejskimi Slovenci in zasluge na področju znanosti ter umetnosti, Marko Munih za dolgoletno delo na področju glasbene dejavnosti in Anton Nanut ob 70-letnici za zasluge na področju glasbene dejavnosti in še posebej za Kogojeve dneve, ki jih prireja vsako leto v Kanalu ob Soči. S častnim znakom svobode Republike Slovenije je predsednik Kučan odlikoval tudi Mimi Malenšek za ustvarjalni prispevek k slovenski književnosti in kulturi, posthumno pa pred samo štirinajstim dnevi preminulo tržaško igralko Zlato Rodošek za zasluge v gledališki umetnosti, Majno Sevnik Firšt ob njeni 70-letnici za dolgoletno bogato baletno, koreografsko in režisersko delo ter Pihalni orkester železarjev Ravne ob 100-letnici uspešnega in zasluznega delovanja na področju ljubiteljske glasbene dejavnosti.

Visoka državna odlikovanja je predsednik Kučan izročil nagrajenim na slovesnosti v predsedniški palači v Ljubljani, ki se je udeležila tudi slovenska ministrica za kulturo Andreja Rihter. Odlikovanje pokojne Zlate Rodošek je sprejela njena hči Jasna Rodošek.

Skladatelj, etnomuzikolog in slovenist, izreden poznavalec Beneške Slovenije in Režije, prof. Pavle Merku', ki smo ga v našem Novem glasu že večkrat predstavili tako s pogovori kot tudi z zapisi o njegovem delu, je diplomiral iz slavistike v Ljubljani in leta 1960 doktoriral na rimski univerzi. Kompozicijo je študiral pri Grbu in Leviju. Poučeval je slovenščino, bil glasbeni urednik in urednik sloven-

skih oddaj RAI Trst. Od leta 1985 je dopisni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Kot slavist se je posvečal raziskovanju etnografskega gradiva, posebno v Benečiji ter dolinah Nadiže in Tera. O terskem narečju pripravlja prof. Pavle Merku' tudi slovar. Kot etnolog in etnomuzikolog je osvetljeval ljudsko izročilo Slovencev v Italiji. Napisal je več razprav o slovenskih krajevnih imenih v Italiji. Njegov skladateljski opus je izredno bogat in pokriva skoraj vsa področja, od operne, orkestralne in kantate do komorne in solistične glasbe. Znatel je njegov prispevek k zborovski glasbi - pogosto v priredbah slovenskih pesmi z rezijanskega in beneškega območja. Tudi na njegovo pobudo je v Trstu nastal krožek izobražencev Skupina 85 (Gruppo 85), ki bistveno prispeva k sožitju.

Zlata Rodošek ni doživela slovesne vročitve odlikovanja. Pred štirinajstimi dnevi smo se za vedno poslovili od slovenske dramske igralke, ki je bila eden glavnih protagonistov pri postavitvi temeljev Slovenskega narodnega gledališča v Trstu v letu 1945. Priključila se je ansamblu, ki si je zastavil jasen cilj: vrniti primorskim Slovencem dostojanstvo, ki ga je zamajal fašizem. Bila je eden izmed najvažnejših obrazov tiste generacije odrskih umetnikov, ki so s svojo večdesetletno umetniško in vsečloveško močjo gojili in utrjevali kulturno bogastvo Slovencev v Italiji in našega gledališča. Njeno odrsko izražanje je bilo razigrano in polno močnih potez, iz katerih pa je vselej izžarevala posebna ženska toplina. Tudi neprijazni liki so v njeni interpretaciji zadobili človeško razsežnost. Nastopila je v približno 200 vlogah in vsako odigrala dognano in vestno. V gledališču je doživljala težke povojne dogodke od zavezniške dvoličnosti, razkola po informbiroju in napadov ideoloških nasprotnikov, do priključitve k Italiji in poskusov ukinitve te najuglednejše slovenske kulturne ustanove.

bil glasbeni urednik in urednik sloven-

ZGODOVINSKI POSVET V TRSTU

KOLABORACIJA IN ČISTKE

Dne 3. in 4. t.m. je v konferenčni dvorani Narodnega doma v Trstu potekal zanimiv zgodovinski posvet na temo *Kolaboracija in čistke. Italijanska, slovenska in avstrijska izkušnja ob drugi svetovni vojni*. Srečanje sta priredila Deželni inštitut za zgodovino osvobodilnega gibanja Furlanije-Juljske krajine in oddelek za humanistične vede tržaške univerze ob sodelovanju vseučilišč v Ljubljani in Celovcu, posvečeno pa je bilo spominu na Renza Pincherla, ki je nekaj časa opravljal službo raziskovalca na inštitutu za zgodovi-

no osvobodilnega gibanja. Posvet je v Narodni dom privabil res veliko udeležencev, ki so z zanimanjem sledili predavanjem in razpravam, kar kaže, da je to zgodovinsko vprašanje v naših krajih še kako občuteno.

V četrtek, 3. t.m., je bilo srečanje posvečeno vprašanju kolaboracije, naslednjega dne, 4. t.m., pa je bil govor o čistkah med vojno in po njej. O vprašanjih, povezanih s temi tematikami, so spregovorili zgodovinarji iz Italije, Slovenije, Avstrije in Nemčije: Raoul Pupo, Enzo Collotti, Luigi Ganapini,

Boris Mlkar, Tina Bahovec, Giancarlo Bertuzzi, Annamaria Vinci, Peter Vodopivec, Karl Stuhlpfarrer, Gianni Oliva, Marina Cattaruzza, Roberto Spazzali, Thomas Schlemmer, Božo Repe, Nevenka Troha in Orietta Moscarda. Sprva je bil podan splošen oris različnih vrovov in vzgibov, ki so v raznih državah zasedene Evrope med drugo svetovno vojno privedli do sodelovanja z nacističnim in fašističnim okupatorjem. Ti vzgibi so šli od težnje po dosegu nekega "modusa vivendi" z okupatorjem z ohranitvijo, kolikor je bilo mogoče, predvojne družbene strukture in upravnega aparata, pa do prepričanega sodelovanja z okupatorjem iz čisto ideoloških razlogov. Tak kolaboracionizem je sodeloval z okupatorjem

tudi v najhujših zločinih in je soodgovoren za nacistična grozodejstva. Od splošne analize kolaboracionizma v Evropi je beseda prešla na analizo tega pojavi v Italiji, Sloveniji in Avstriji ter bolj specifično tudi v obmejnem prostoru, v F-Jk, na Primorskem in Koroskem.

Drugi del je bil posvečen obdobju čistk med drugo svetovno vojno in zlasti po njej v prej omenjenih državah in območjih. Pri tem je bilo rečeno, da je v Avstriji potekala precej nepopolna epuracija nacističnih (ne pa t.i. avstrofašističnih) elementov, in še to vsekakor samo do l. 1955, se pravi, dokler so bili na avstrijskem ozemlju prisotni zaveznički. V Italiji je zaznati razliko med čistkami, ki so jih od l. 1943 do 1945 opravljal razne italijanske vla-

de od Badoglija naprej, in med tistimi, ki so jih ob koncu vojne na svojo roko opravili italijanski partizani. V Sloveniji pa so se čistke opravljele na podlagi sodelovanja z okupatorjem, razredne pripadnosti (potekala je revolucija) in tudi iz nacionalnih vzgibov (zlasti v primeru nemške skupnosti). V naših krajih pa so take čistke potekale na podlagi privrženosti fašizmu tistih, ki so jih taki ukrepi doleteli (vendar je izraz "fašizem" imel večznačen pomen). Na Svobodnem tržaškem ozemlju je svoje čiščenje opravljal tudi Zavezniška vojaška uprava, ki je vpeljala anglosaški pravni sistem, vsekakor se je ta akcija končala leta 1948, ko so se spremenile politične okoliščine.

NL

SLOVENEK...

Tudi zaključki mešane zgodovinske komisije so bili doseženi v istem duhu, ker so tudi italijanski zgodovinarji postali dojemljivejši za vprašanja zgodovinske resnice. Pravkar sem prisostvoval simpoziju "Kolaboracija in čistke", kjer so zgodovinarji le potrdili ta moj vtis. Pravilno je bilo, da so omenili nemško knjigo Hansa Wollerja, ki je prevedena v italijanščino, saj italijanski zgodovinarji niso o tej temi napisali še nič tehtnejšega. Italijansko delo *Epurazione* prof. Mercurija je sicer zelo dobro, ima pa napako, da se naslanja izključno na italijanske vire, medtem ko ekipa prof. Wollerja preučuje dokumente na svetovnem nivoju in objavlja vedno nove knjige, ki zelo izčrpno obravnavajo italijanski fašizem.

Govoril sem o Cerki, medijih in zgodovinarjih. Manjka še politika. Ko bi ne imel zglede prijatelja prof. Camerinija, bi prišel do zaključka, da človek, ki se hoče ukvarjati s politiko, mora biti sposoben sklepati kompromise z lastno vestjo. Kar ne velja, da se razumemo, samo za italijanske ali samo za desnčarske politike.

Razlika v soočanju s preteklostjo v Nemčiji in Italiji ne bi mogla biti večja. O tem sem sicer že pisal, a name ravam še.

Uredili ste očetove spise o okoličanskem bataljonu, ki so zdaj zbrani v knjigi. Katero je njeno osnovno sporočilo?

Očetova študija, ki je v sedemdesetih letih izhajala v nadaljevanjih v reviji *Zaliv*, je bila mišljena kot prispevek k razsvetlitvi naše preteklosti. Z njo je avtor skušal rešiti pred pozabo del naše tukajšnje zgodovine, polne trpljenja in krivic. Zgodovina nekega naroda je namreč njegova hrbtenica, ali bi morala to biti. To je veljalo, dokler so mladi še živeli v vsakdanjem stiku s starejšo generacijo. V današnjem času praktičnega materializma so starejše generacije vedno bolj osamljene, medtem ko se mladi vzgajajo preko televizije, katere vzvi-

šeno sporočilo nam je predbro znano. Smoter ali sporočilo te knjige, če ga hočete tako imenovati, bi lahko bila okrepitev hrbtenice naše skupnosti.

Tudi za konec bi vam postavil podobno vprašanje kot že pred kratkim Vaši soprog. Ohranili ste živ stik z rodni Trstom in z našo narodno skupnostjo. Kakšno sliko ste si ustvarili, če pomislimo, da se sicer počutite del te skupnosti, istočasno pa gledate nanjo "od zunaj"?

Ugotovil sem, da je večina evropskih (pa tudi italijanskih) manjšin organizirana in se prepoznava v lastnih strankah. Tako imamo na Južnem Tirolskem Südtiroler Volkspartei, v Piemontu Union Valdotaïne, v naši bližini Italijansko unijo. Naši volivci so očitno prepričani, da se vse te manjšine motijo in da je samo naša "brihtna", ker misli, da se bo z razkosanostjo mogoče zoperstaviti asimilacijskemu pritisku. Sprašujem se pa, kakšne prednosti imamo, če nočemo biti nacionalisti. So nam morda zaradi tega vrnili naš Narodni dom? Imamo morda že povsod, tudi v mestu, dvojezične smerokaze? Saj niti na krajih trpljenja in smrti naših ljudi, v ul. Ghega, na Oberdankovem trgu, v ul. Bellosguardo in drugje ni to omenjeno z eno samo slovensko besedo. Sam sem imel priložnost slišati na Velikem trgu vodiča, ki je avstrijskim turistom razlagal, da so vladno palačo zgradili Savojski, saj je v okrasnih mozaičnih medaljonih na pročelju vgrajen savojski grb. Naslednji turisti bodo morda kdaj slišali, da so na krajih trpljenja, mučenja in smrti bili izključno Italijani.

Po mojem mnenju smo volivci sami krivi, če je naša manjšina politično tako deljena. Lahko se sicer izgovarjamo, da smo bili zavajani, a po padcu berlinskega zidu bi se vendarle lahko spametovali, pa se še vedno nismo, niti takrat ne, ko so nam odkrito rekli, da nam niso potrebne vse tiste pravice, kot jih imajo Južni Tiroinci ali italijanska manjšina v Sloveniji.

BOGATA IZMENJAVA KULTURNE MOČI IN USTVARJALNOSTI

IVAN ŽERJAL

V tem tednu potekajo na Tržaškem in Goriškem jubilejni, že 10. Koroški kulturni dnevi na Primorskem. Tradicionalna bogata izmenjava kulturne moči in ustvarjalnosti (kot jo je označil predsednik Društva slovenskih izobražencev Sergij Pahor) pa je z letošnjo izvedbo dosegla tudi skupno 20. manifestacijo take vrste, če seveda vključimo tudi prav tako tradicionalne Primorske dneve na Koroškem. Pobudo prireajo Slovenska prosveta iz Trsta, Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice in Krščanska kulturna zveza iz Celovca in je po besedah predsednika KKZ Janka Zerzerja najbolj trdoživa kulturna izmenjava med zamejskimi Slovenci.

FOTO KROMA

Letošnji Koroški kulturni dnevi obsegajo šest prireditev (tri na Tržaškem in tri na Goriškem) od 14. do 20. t.m. Začetek je predstavljal kulturni ve-

čer v Peterlinovi dvorani Društva slovenskih izobražencev v Trstu v ponedeljek, 14. t.m., ko so odprli razstavo slik mladega umetnika Karla Vouka, ki živi in ustvarja v Pliberku. Vouk se je predstavil s preko dvajsetimi likovnimi kompozicijami, v katerih se po besedah vodje galerije v Gorenjskem muzeju v Kranju Damijana Globočnika odraža umetnikov kodirani likovni nagovor. Za Voukova dela je namreč značilna govornica "znakov, v kateri učinkujejo metafore z meditativnega življenjskega vidika kot zaklenjeni signali iz slikovnega prostora", kot je zapisala Margot Paulitsch v predstavitvenem listu.

Ponedeljkove večer, ki ga je povezovala Veronika Kušej, je izzvenel tudi v znamenju literature in glasbe. Martin Kuch-

FOTO KROMA

ga teksta ter nekaj pesmi (*Kadar odhajaš, Lepa Vida, Stare žene, Sled otroških nog*), za glasbeno kuliso pa je z nekaterimi skladbami iz svetovne in slovenske zakladnice poskrbela kitaristka Janja Kassl, ki obiskuje sloviti Mozarteum v Salzburgu.

Prijeten večer, ki ga je s svojo prisotnostjo počastil tudi bivši guverner Banke Slovenije in predsedniški kandidat France

Arhar, pa kot že rečeno ni bil edini na Tržaškem. Že v sredo, 16. t.m., je v dvorani Finžgarjevega doma na Opčinah nastopil glasbeni duo Nina Popotnig-violina in Monika Thurner-klavir, v nedeljo, 20. t.m., pa bo v cerkvi sv. Martina v Dolini ob 17. uri koncert manjših vokalnih skupin z naslovom *Koroška poje*.

POSVETA O VILFANU IN MIRKU

Kot smo že poročali v prejšnji številki, bosta ta teden v Trstu posveta o dveh velikih predstavnikih kulturnega, političnega in gospodarskega življenja tržaških Slovencev, Josipu Vilfanu in Vasiliju Mirku. Vilfanov posvet bo potekal v četrtek, 17. t.m., z začetkom ob 9.30 v Narodnem domu v organizaciji Narodne in študijske knjižnice, Znanstveno-raziskovalnega središča v Kopru in Zgodovinskega društva za Južno Primor-

skega društva za Južno Primorško. Mirkov simpozij pa bo potekal v soboto, 19. t.m., dopoldne (z začetkom ob 9. uri) v Finžgarjevem domu na Opčinah, popoldne (z začetkom ob 15. uri) pa v tržaškem Narodnem domu. Posvet organizirata Akademija za glasbo in Teološka fakulteta iz Ljubljane s sodelovanjem Glasbene matice. V večernih urah bo v Narodnem domu tudi koncert Mirkovih skladb.

SZSO-TS STOPA V NOVO DELOVNO LETO

ZAČETEK SESTANKOV, NA VRSTI PA BODO ŠE IZLETI

Z Marijanskim shodom, na katerem redno sodelujemo tudi skavti iz Trsta, se je uradno začelo novo skavtsko delovno leto. Tržaški del Slovenske zamejske skavtske organizacije že skoraj petdeset let zbružuje našo mladino v svoje vrste, jo

vzgaja v zdravem odnosu do narave, bližnjega in Boga in krepi bodisi fizično kot duhovno plat posameznika. Pri najmlajših (volčiči in volkuljice od osmega do desetega leta starosti) skušamo posredovati te vrednote s pomočjo igre in

pravljice o Mowgliju, pri izvidnikih in vodnicah (mladi od enajstega do šestnajstega leta starosti) s pustolovščino, z izletni v naravo, s prenočevanji, drznimi podvigi ipd., pri roverjih in popotnicah (mladi od šestnajstega do devetnajstega leta

starosti) pa z gradnjo skupnosti in izkušnjo služenja.

Potem ko so se torej redni tedenski sestanki že začeli, bodo 20. oktobra na vrsti še prvi izleti v naravo. To so izleti stega, ki ga organizira vsaka teritorialna enota zase; med izletom posamezne enote uradno sprejmejo v svoje vrste nove člane, starejši člani prestopijo v višjo vejo, nasploh pa so ti izleti prijetna priložnost, da vsi pripadniki iste teritorialne enote (stega) preživijo skupaj dan v naravi.

To je torej naša organizacija, v katero vabimo vse tiste, ki jih zanimajo pustolovščina, narava, prijatelji. Za morebitne informacije o urnikih in krajih sestankov pa se lahko obrnete na poverjene osebe: za zahodni Kras (Devin, Nabrežina, Križ) Sara Semec 040 220155, za vzhodni Kras (Prosek, Opčine, Repentabor) Štefan Pahor 340 6748295, za Breg (dolina v miljska občina) Mateja Metlika 040 228422, za mesto Trst in Bazovico Paolo Biancuzzi 040 572934.

(JC)

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

OB STOLETNICI DRAMATIČNEGA DRUŠTVA V TRSTU

RAZPISUJE

ABONMA ZA SEZONO 2002-003

GLEDALIŠKA BLAGAJNA BO V ČASU VPISA ODPRTA S SLEDEČIM URNIKOM: v Kulturnem domu v Trstu, ul. Petronio 4, v ponedeljek in torek od 10. do 15. ure, v sredo in četrtek od 10. do 14. ure, v soboto od 9. do 12. ure. V SKD Gruđen v Nabrežini v sredo od 16. do 19. ure. V Prosvetnem domu na Opčinah v četrtek od 16. do 19. ure. V Društveni dvorani Valentin Vodnik v Dolini v petek od 17. do 20. ure.

Vse informacije dobite na brezplačni telefonski številki 800 214302 (od ponedeljka do petka od 10. do 14. ure, v soboto od 9. do 12. ure) ali na spletnih straneh www.teaterssg.it. Zадnji rok za vpis abonmaja je sobota, 9. novembra 2002.

Ko človeštvo v našem času išče in se preseljuje,
zahteva prenovljenega zagona
in zavzetosti v misijonskem poslanstvu Cerkev.
Obzorja in možnosti misijonskega delovanja se širijo
in mi kristjani smo poklicani, da odgovorimo z apostolskim pogumom,
ki se opira na zaupanje v sv. Duha.
On je namreč gonilna sila misijonskega delovanja.

Janez Pavel II.

VSI SMO MISIJONARJI

Pripravilo Misijonsko središče goriške nadškofije
Priloga Novega glasa dne 17. oktobra 2002
Odgovorni urednik: Jurij Paljk
Uredili: Mariza Perat in Tereza Srebrnič

Dragi bratje in sestre!
1. Jedro evangelizacijskega poslanstva Cerkev je v tem, da oznanja božjo ljubezen, usmiljenje in odpuščanje. Vse to je bilo ljudem razodeto v življenju, smrti in vstajenju našega Gospoda Jezusa Kristusa. Cerkev prinaša veselo novico, da nas Bog ljubi in hoče, da bi bili vsi zedinjeni v njegovi usmiljeni ljubezni. Odpušča nam in od nas pričakuje, da mi prav tako ljudem odpuščamo tudi najhujše žalitve. V tem je oznanilo o spravi, ki nam ga je Bog zaupal, kajti po Pavlovih besedah »je bil Bog tisti, ki je v Kristusu spravi svet s seboj, s tem da ljudem ni zaračunal njihovih prestopkov, nam pa je zaupal besedo sprave« (2 Kor 5,19). Te besede so odmev in spomin poslednje Kristusove srčne želje na križu: »Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo« (Lk 23,34).

V tej misli je strnjena glavna vsebina Svetovnega misijonskega dne, ki ga praznujemo na nedeljo, 20. oktobra letos, in je posvečen zelo spodbudni temi: »Misijon je oznanilo o odpuščanju.« Obhajanje tega dne se ponavlja vsako leto, vendar v teku časa ne izgublja prav nič od svojega pomena in veljave. Misijoni so namreč naš odgovor na poslednje Jezusovo naročilo: »Pojdite torej in naredite vse narode za moje učence ... in učite jih izpolnjevati vse, kar koli sem vam zapovedal!« (Mt 28,19).

2. Ob začetku tretjega tisočletja se nam misijonska naloga zastavlja še z večjo nujnostjo. V okrožnici *Odrešenikovo poslanstvo* sem zapisal, da je »številni tisti, ki Kristusa ne poznajo in ne pripadajo Cerkvi, v stalnem porastu, od konca koncila se je celo skoraj podvojilo. Za to neizmerno ljudstvo, ki ga Oče ljubi in je zanj poslal svojega Sina, je nujnost misijonov na dlani« (št. 3).

Skupaj s Pavlom, s tem velikim apostolom in oznanjevalcem evangelija, ponavljamo: »Če oznanjam evangelij, nimam pravice, da bi se ponašal, saj je to zame nujnost. Kajti gorje meni, če evangelija ne bi oznanjal! ... Zaupano mi je bilo oskrbnišvo« (1 Kor 9,16-17). Samo božja ljubezen, ki napravi, da postanejo ljudje

POSLANICA SVETEGA OČETA ZA SVETOVNI MISIJONSKI DAN 2002

»MISIJON JE OZNANILO O ODPUŠČANJU«

vseh ras in kultur med seboj bratje in sestre, bo lahko odstranila boleče delitve, ideološka nasprotja, gospodarsko neenakost in nasilje, ki še vedno pritiskajo na človeštvo. Dobro poznamo strahotne vojne in revolucije, ki so omadeževale s krvjo pravkar minulo stoletje, ter spore, zaradi katerih - žal - še vedno trpijo številni kraji sveta. Hkrati pa ne spregledamo hrepenenja številnih mož in žena, ki čutijo veliko žejo po Bogu in po njegovi usmiljeni ljubezni, čeprav živijo v hudi duhovni in gmotni revščini. Gospodovo povabilo, naj oznanjamo veselo vest, ostaja tudi danes veljavno, še več, postaja vse bolj nujno.

3. V apostolskem pismu *Ob začetku novega tisočletja* sem poudaril pomen premišljujočega zrenja Kristusovega trpečega in povečane obličja. Srce krščanskega sporočila je velikonočna skrivnost križanega in vstalega Kristusa. Trpeči obraz Križanega »nam pomaga, da se približamo najbolj paradoksnemu vidiku njegove skrivnosti, ki se izraža ob zadnji uri, ob uri križa« (št. 25). Na križu nam je Bog razodel vso svojo ljubezen. Križ je ključ, ki nam odpira prost dostop do »modrosti, ki ni od tega sveta, tudi ni modrost voditeljev tega sveta,« ampak je »skrivnostna božja modrost, ki je ostala prikrita« (1 Kor 2,6,7).

Križ, na katerem se že sveti povečano obličje Vstalega, nas uvaja v polnost krščanskega življenja in v popolnost ljubezni, ker razodeva odločenost Boga, da deli z ljudmi svoje življenje, svojo ljubezen in svetost. Na temelju te skrivnosti Cerkev, ki se spominja Gospodovih besed: »Bodite popolni, kakor je popoln vaš nebeski Oče« (Mt 5,48), vedno bolje dojema, da njegovo poslanstvo ne bi imelo smisla, če ne bi vodilo k polnosti krščanskega življenja, to je k popolnosti ljubezni in svetosti. Ob kontemplaciji križa se učimo živeti v ponižnosti in odpuščanju, v miru in v medsebojnem občestvu. Prav to je doživljal sv.

Pavel, ki je takole pisal Efežanom: »Jaz, jetnik v Gospodu, vas opominjam, da živite vredno klica, s katerim ste bili poklicani, v vsej ponižnosti, krotosti in potrpežljivosti. V ljubezni prenašajte drug drugega. Prizadevajte si, da ohranite edinstvo Duha z vezjo miru« (Ef 4,1-3). Kološanom pa je naročal: »Kot božji izvoljenci, sveti in ljubljeni, si torej oblecite čim globlje usmiljenje, dobrotljivost, ponižnost, krotkost, potrpežljivost. Prenašajte drug drugega in odpuščajte drug drugemu, če se ima kateri kaj pritožiti proti kateremu. Kakor je Gospod odpustil vam, tako tudi vi odpuščajte. Nad vsem tem pa naj bo ljubezen, ki je vez popolnosti. In Kristusov mir naj kraljuje v vaših srcih, saj ste bili tudi poklicani vanj v enem telesu« (Kol 3,12-15).

4. Dragi bratje in sestre, Jezusov klic s križa (prim. Mt 27,46) ne izraža stiske obupanca, ampak je molitev Sina, ki daruje svoje življenje Očetu za zveličanje vseh ljudi. S križa Jezus kaže, pod kakšnimi pogoji je mogoče odpuščati. Na sovraštvo, ki je vodilo njegove preganjalce, da so ga pribili na križ, odgovarja s tem, da zanje moli. Ne le, da jim je odpustil, ampak jih še naprej ljubi, jim želi dobro in zato posreduje zanje. Njegova smrt postane resnično in pristno udejanjenje Ljubezni.

Pred to veliko skrivnostjo križa lahko le poklekamo v čiščenju. »Če je Jezus hotel človeku spet prinesiti Očetovo obličje, je moral najprej sprejeti človeško obličje, potem pa si nadeti celo »obličje« greha. Njega, ki ni poznal greha, je zavoljo nas storil za greh, da bi mi postali božja pravičnost v njem« (2 Kor 5,21)« (Ob začetku novega tisočletja, 25). Neomejeno Kristusovo odpuščanje, ki se razteza celo na njegove preganjalce, pomeni za vse ljudi začetek nove pravičnosti božjega kraljestva.

Med zadnjo večerjo je Odrešenik rekel apostolom: »Novo zapoved vam dam, da se ljubite med seboj! Kakor sem vas jaz ljubil,

tako se tudi vi ljubite med seboj! Po tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, če boste med seboj imeli ljubezen« (Jn 13,34-35).

5. Vstali Kristus svojim učencem podarja mir. Cerkev v zvestobi Gospodovi zapovedi prav tako oznanja in razširja mir. Prek oznanjevanja evangelija verujoči pomagajo vsem ljudem, da drug v drugem začno gledati brate in da spoznajo, da so vsi romarji na tej zemlji ter - čeprav po različnih poteh - potujejo naproti skupni domovini, ki nam jo Bog nenehno kaže, in sicer na načine, ki so samo njemu znani. Kraljevska pot misijonov je iskren dialog (prim. M 7; N 2), tisti dialog, ki »ni porojen iz taktike ali koristi« (*Odrešenikovo poslanstvo*, 56), niti ni sam sebi namen. Gre za dialog, ki narekuje, da z drugim govorimo spoštljivo in razumevajoče, da podajamo načela, ki se jih sami oklepamo, in z ljubeznijo oznanjamo najgloblje resnice vere, ki prinašajo veselje, upanje in smisel življenja. Dialog je v jedru udejanjenje duhovnega vzgiba, ki »teži k očiščenju in notranjemu spreobrnjenju, ki bo duhovno plodno, če bo poslušno Duhu« (*Prav tam*, 56). Zavzetost za pozoren in spoštljiv dialog je neobhodni pogoj za to, da moremo biti verodostojne priče za božjo zveličavno ljubezen.

Ta dialog je neločljivo povezan s pripravljenostjo za odpuščanje, kajti kdor odpušča, odpira srce drugim in postane sposoben ljubiti, razumeti brata in vstopiti v sozvočje z njim. Po drugi strani pa odpuščanje po Jezusovem zgledu spodbuja in odpira srca, zdravi rane greha in delitve ter ustvarja resnično občestvo.

6. Obhajanje Svetovnega misijonskega dne daje vsakomur priložnost, da presodi sebe v vidika zahtev neskončne božje ljubezni. To je ljubezen, ki zahteva vero; ljubezen, ki nas vabi, da vse svoje zaupanje stavimo Nanj. »Brez vere namreč ne moremo biti Bogu všeč, kajti kdor prihaja k Bogu, mora verovati, da on biva

in poplača tiste, ki ga iščejo« (Heb 11,6).

Tudi ob letošnjem misijonskem dnevu smo povabljeni, da vztrajno molimo za misijone in z vsemi sredstvi sodelujemo pri dejavnostih, ki jih opravlja Cerkev po vsem svetu, da bi gradila božje kraljestvo, »večno in vesoljno kraljestvo: kraljestvo resnice in življenja, kraljestvo svetosti in milosti, kraljestvo pravičnosti, miru in ljubezni« (*hvalospev za praznik Kristusa, Kralja vesoljstva*).

Nikoli se ne smemo sramovati evangelija, nikoli iz strahu skrivati, da smo kristjani, nikoli zamolčati svoje vere. Nenehno moramo o tem govoriti in širiti prostor za odrešenjsko oznanilo, kajti Jezus je obljubil, da bo ostal vedno in povsod navzoč sredi svojih učencev.

Svetovni misijonski dan, ki je resnični praznik misijonov, nam pomaga bolje odkriti vrednost naše osebne in občestvene poklicanosti. Poleg tega nas spodbuja, da prihajamo na pomoč »najmanjšim bratom« (prim. Mt 25,40), in sicer prek misijonarjev, ki so raztreseni po vsem svetu. To je naloga *Papeških misijonskih družb*, ki so bile vedno v službi misijonov Cerkev. Skrbijo za to, da nikoli ne zmanjka ljudi, ki so pripravljene tem najmanjšim lomiti kruh božje besede in jim neutrudno prinašati dar neusahljive ljubezni, ki izvira iz Odrešenikovega srca.

Dragi bratje in sestre! Vse prizadevanje za oznanjevanje evangelija kakor tudi celotno oznanjevalno dejavnost Cerkev izročimo božji Materi, Kraljici misijonov. Naj nas spremlja na naši poti odkrivanja in oznanjevanja božje ljubezni ter pričevanja zanjo. To je ljubezen, ki odpušča in človeku podarja mir.

Vsem misijonarjem in misijonarkam po svetu ter tistim, ki jih spremljajo z molitvijo in bratsko pomočjo, starejšim in mlajšim krščanskim skupnostim, iz srca pošiljam svoj apostolski blagoslov. Naj vas vedno spremlja Gospodovo varstvo!

Janez Pavel II.

V Vatikanu, na binkošti,
19. maja 2002

Prevedel Bogdan Dolenc

S. TADEJA MOZETIČ, ŠOLSKA SESTRA
SV. FRANČIŠKA KRISTUSA KRALJA, PARAGVAJ

VROČINA DO 48° C

Leto 2002 smo začeli z zelo hudo vročino, več tednov smo se skoraj »cvrli« pri 45 do 48 stopinj Celzija. Tokrat sem videla, da človek res veliko prenese. Saj smo imeli podnevi in ponoči tako vroče, da se je vse cedilo... Na poljih se je zelo veliko pridelkov posušilo... Vendar so naši kmetovalci vseeno vztrajali in ob prvih plohah spet sejali. Tako da sedaj lahko rečemo kot včasih doma na Primorskem. »Po veliki noči smo spet prišli bolj k moči«. Vreme se je ohladilo, obiskoval nas je obilen dež čez 130 mm - na podružnici v Esterosu pa celo 245 mm, polja so ozelenela, mandioka in batata (sladek krompir) pa se že kuhata v naših loncih. Prav danes, ko smo praznovali 1. maj, praznik sv. Jožefa delavca, je bilo zelo veselo. Posebej so se veselili tisti, ki so vztrajali in sadili - sedaj pobirajo sadove. Na žalost pa je na misijonu tudi veliko takih, ki kradejo s tujih njiv, sami pa lenarijo. Za te smo pri sv. maši še posebej prosili sv. Jožefa, naj jim da moči, da tudi sami zgrabijo za motiko in lopato.

Šolsko leto, ki smo ga začeli 15. februarja, je že tudi v polnem teku. Ker je občina obljubila šolsko malico in nekaj tudi že poslala, se je število učencev skoraj podvojilo. Kaj zmorejo kozarec mleka in dva trda kruhka!!! Tudi malčki do petega leta starosti dobivajo vsak dan po kozarec mleka iz darov dobrotnikov. Kako se to bogato obrestuje, nam pove sestra bolničarka, saj je vedno manj prehladov

in gripe. Otroci postajajo mnogo bolj odporni in bolj zdravi.

Naše pastoralno delo je še vedno tudi obisk po raznih vaseh in manjših zaselkih. Naš pater kljub letom še vedno goreče išče svoje ovčice tudi po 100 km daleč. Ko mi šolski urnik dopušča, grem z njim, da pripravljamo ljudi na zakramente. V centru župnije imamo dve skupini, ki se pripravljata na prvo sveto obhajilo. Okrog 600 otrok. Bog daj, da bi odrasli v dobre in odgovorne kristjane. V veri in zaupanju sledimo Kristusu, ki je naša Moč in Ljubzen.

Še enkrat en velik Bog povrni vsem za vse molitve, žrtve in bogate darove.

Žalostno je, če v loncu vre samo voda.

S. ANICA STARMAN, FRANČIŠKANKA BREZMADEŽNEGA
SPOČETJA, SLONOKOŠČENA OBALA

AIDS NEUTRUDNO MORI

Sestra Anica je zdravnica in deluje kot misijonarka na Slonokoščeni obali. Ob obisku doma je napisala za Misijonska obzorja nekaj utrinkov iz svojega bogatega življenja in dela. Kot zdravnica je pri virih življenja, a se srečuje tudi z neizprosno smrtjo, ki kosi med njenimi ljudmi, ker ni zdravil, je pa veliko aidsa...

Ze dve leti sta minili, kar sem bila doma v Sloveniji. Rada bi se vam zahvalila za vse vaše molitve, žrtve in materialno pomoč, katere smo bile deležne v tem času. Iz domovine redno prejemam Družino, Ognjišče, Misijonska obzorja, ki jih z veseljem preberem.

Maja je minilo že 22 let, odkar sem odšla v misijone v Fresco na Slonokoščeno obalo. Veliko lepega, zanimivega, pa tudi naporenega sem doživela v tem času. Če pomislim, se je marsikaj spremenilo. Ni mi več treba brati ob petrolejki ali ob plinski svetilki, hoditi 150 km daleč po pošto. V ordinaciji in nekaterih prostorih bolnišnice imamo klimo. Tudi v Abidjan, kamor sem se včasih vozila kar ves dan, posebno v deževni dobi, se pride v dveh urah in pol. Ljudje so gostoljubni, solidarni med seboj, razlike med bogatimi in revnimi so vedno večje. V bolnišnici, kjer delam, vedno pogosteje srečujem ljudi, ki lahko plačajo le pregled, za zdravlila pa denarja ni ali pa ga je premalo. Z darovi in zdravili, ki jih prejemam od dobrodelnih organizacij in naših sester, jim skušam pomagati.

Velik problem so ljudje, okuženi z aidsom, ki prihajajo s prvimi znaki bolezni. Zelo malo je možnosti, da bi jih začela zdraviti s triterapijo, saj to dobim le v Abidjanu. Zdravila so zelo draga in le malo ljudi si jih lahko privoščiti. Jeseni bo morda možnost zdraviti z generičnimi zdravili, ta so mnogo cenejša in prav tako učinkovita. Z božjo previdnostjo sem do sedaj imela primerno zdravilo za bolnike. Ko odprem zadnji karton z mlekom za dojenčke, katere mamice ne smejo dobiti, ker so okužene z aidsom, po pošti spet dobim novo pošiljko. Vedno več je tudi žena, ki umrejo pri porodu ali kmalu po njem.

Srečujem se tudi z dekleti dijakinjami, ki skušajo narediti splav. Naj vam napišem, kako smo pomagali eni od dijakinj našega doma. 15 let stara dijakinja Fanta je bila noseča; to je skušala prikriti in splaviti. Njene sošolke so odkrile njeno stisko in nam povedale. Vsaka od sester in tudi sošolke smo jo skušali pregovoriti in ji pomagati, da bi

sprejela nosečnost in si ne bi kaj hudega storila. Fanta se je bala očeta, ki bi jo moral zaradi tradicije izgnati od doma. Postopoma smo mu povedale resnico. Najprej je hčerko zavrzel, ni smela domov. Fanta je vse poskušala, da bi splavila, a otrok je ostal. Pretila je celo s samomorom. Zadnji mesec pred porodom se je umirila. Prvega maja je dobila popadke in prišla k nam v porodnišnico. Zataknilo se ji je, porod ni napredoval in morale smo jo hitro odpeljati v Abidjan, kjer so naredili carski rez. Rodila se je lepa tri in pol kilograma težka punčka. Ko so jo prinesli Fanti, jo je stisnila k sebi in poljubila. Oče je prišel drugi dan vesel, da se je vse tako dobro končalo. Zahvalil se je za vse, kar smo zanjo storile, in poravnal stroške. Ko se je Fanta vrnila v dijaški dom, so ji dekleta pripravila prisrčen sprejem. Punčka je do konca šolskega leta imela kar 48 mamic, saj jo je vsaka dijakinja želela vsaj malce časa imeti na skrbi. Tako smo s skupno pomočjo pomagale Fanti, da je sprejela otroka.

Pred odhodom na dopust je bil zadnji nedeljo krst dijakov. Kar 29 jih je bilo, med njimi tudi 3 dekleta iz našega deklešega doma. Veliko veselje je bilo za vso skupnost po krstu pri sv. maši in kasneje v sedmih osnovnih krščanskih skupnostih, katerih delovanje bi rada na kratko opisala.

Mesto Fresco je razdeljeno v sedem osnovnih krščanskih skupnosti. Enkrat na teden se zberejo k skupni molitvi, premišljevanju božje besede. Cilj teh srečanj je, da bi bili Cerkev - družina v malem, kjer se bolj poznajo, si pomagajo in drug drugega spodbujajo k poglobljenemu in aktivnemu krščanskemu življenju. Iz vsake iz teh skupin jih nekaj sodeluje v župnijskem svetu.

Vedno se veselim srečanja s prijatelji in znanci med svojim dopustom doma in tudi lepih trenutkov, preživetih v krogu domačih: bratov in sester, nečakov in nečakinj in mame. Od Kranja preko Vuze-nice do Maribora se večkrat vozim in občudujem čudovito pokrajino, paša za oči. Tako si nabiram moči za naslednji dve leti. Vsem še enkrat hvala, božji blagoslov naj vas spremlja.

OBZORJA MISIJSKEGA DELOVANJA SE ŠIRIJO MOROFÈ JE ODGOVOR NAŠE VERE

Mesec oktober je od nekdanj misijonski mesec, saj se v njem obhaja misijonska nedelja. Pogled se nam s srcem širi na misijone po vsem svetu, a za našo goriško škofijo ima ta mesec posebno važnost.

Od nekdanj že, a zlasti zadnjih 30 let, naši ljudje čutijo in delijo odgovornost za misijonsko poslanstvo pri oznanjevanju evangelija, ki smo ga zastonj prejeli in naj bi ga zastonjsko posredovali naprej drugim.

To se uresničuje v različnih oblikah: z neposrednim misijonskim delovanjem na naših misijonskih postojankah v Afriki in z zavzeto apostolsko vnemo goriških misijonarjev povsod po svetu, ki pričajo in oznanjajo vero, prejetjo od oglejskih očetov.

V tem zgodovinskem trenutku se

naša škofijska Cerkev pripravlja na poseben dogodek v svoji misijonskosti.

Škof iz mesta Jamusokrò (na Slonokoščeni obali) je zaprosil, da bi odprli novo veliko misijonsko postojanko v mestni četrti Morofè, ki je del istega mesta-prestolnice. Tako bi po 30 letih zapustili misijon Kossù in ta dogodek nas vse vključuje. V naši škofiji je sedanj čas, človeško gledano, nelahek zaradi pomanjkanja duhovnih poklicev in zaradi postopnega staranja duhovnikov in redovnikov na delu. Vesoljna Cerkev pa nas kliče prav s povabilom afriškega škofa, da prevzamemo novo odgovornost.

Gledano samo s človeškimi merili, bi lahko kdo oporekal, da je to pač precenjevanje naših moči, prava domišljavost. To je prava norost, a »norost križa«, če verujemo in se opiramo

na Božjo previdnost.

Dela v Morofèju se bodo predvidoma začela v prihodnjih mesecih z gradnjo nekaterih poslopij, ki so neobhodno potrebna za vsako delovanje. In v tem slednjem ne bodo vključeni samo duhovniki ali redovnice iz neke veronske kongregacije, kot upamo, ampak posebno naši laiki, mogoče kaka družina. Ti bodo uresničevali vrednote naše starodavne, a vedno mlade Cerkve, ki se bo znala v razdajanju in odprtosti prenavljati.

Svetovna misijonska nedelja nas spominja resničnega veselja, da z zavzetostjo prinašamo evangelij vsem ljudem, tudi v veliki mestni okraj Morofè.

Msgr. Giuseppe Baldas
ravnatelj goriškega
misijonskega središča

18. OKTOBRA V VILEŠU MISIJSKO SREČANJE-BDENJE

V vseh škofijah se v mesecu oktobru odvijajo misijonska srečanja - bdenja kot priprava na obhajanje svetovne misijonske nedelje, ki bo letos 20. oktobra.

Letošnje misijonsko srečanje se bo odvijalo v Vilešu v petek, 18. oktobra, s pričetkom ob 20.30 in je organizirano v sodelovanju z mladinsko pastoralo. Tema večera je ista kot za misijonsko nedeljo: "To oznanjamo tudi vam".

NEKAJ MISIJONSKIH UTRINKOV OB PETDESETLETNEM IZHAPANJU PRILOGE »MISIJONSKA NEDELJA«

Priloga »Misijonska nedelja« je v Gorici prvič izšla leta 1951. Posebne zasluge za njeno izhajanje je imel pok. dr. Kazimir Humar, voditelj slovenske goriške Marijine družbe.

Priloga je izhajala enkrat na leto, in sicer ob priložnosti misijonske nedelje. V njej se je bralcem predvsem nudil vpogled v delovanje slovenskih misijonarjev, tako duhovnikov in redovnikov kot laičnih prostovoljcev, raztresenih po svetu. Priloga je nadalje poročala o misijonskih osebnostih drugih narodnosti kot tudi o misijonskih deželah ter njihovih značilnostih, in to z namenom, da bi bralci bolje spoznali življenje in delo tamkajšnjih misijonarjev. V prilogi so nadalje bila tudi pisma in poročila slovenskih misijonarjev.

Uvodni članki so prinašali vsakoletno poslanico sv. očeta ob priložnosti svetovne misijonske nedelje. Poleg tega je revija vsako leto poročala o darovih, ki so jih slovenski verniki na Goriškem in Tržaškem prispevali za misijone. Omenjeni so bili tudi prispevki italijanskih dekanij, ki so spadale pod goriško nadškofijo.

Priloga, kot tudi občasna poročila, ki so izhajala v tedniku Novi glas in še prej v njegovih predhodnikih, to je v Slovenskem Primorcu (28. avgust 1945 - 31. december 1948), ter v Katoliškem glasu (1. januar 1949 - 31. december 1995), so slovensko skupnost na Goriškem in Tržaškem seznanjali z delovanjem slovenskih misijonarjev po svetu ter jo tako z njimi povezovala. Prav tedaj, se je namreč nudila najboljša priložnost, da so se verniki tudi preko pisem in poročil misijonarjev podrobneje seznanili z

njihovim življenjem in delom ter jim tako tudi gmotno pomagali.

Misijonska zavest je bila v naših krajih vedno zelo močna. Že po prvi svetovni vojni so nastale številne misijonske ustanove: papeška misijonska Družba za širjenje vere, ki je imela nalogo, da je usklajevala in povezovala sodelovanje vseh vernikov za vesoljno misijonsko delo, in pa Duhovniška misijonska zveza, ki je vodila duhovnike pri njihovi misijonski akciji. Ravno tako se je po vojni poživila že davno prej ustanovljena Družba sv. Detinstva za otroke.

Vodilno vlogo je pri širjenju in utrjevanju misijonske zavesti v slovenski skupnosti na Goriškem in Tržaškem imela Marijina družba. V njenem okviru so nastali posebni misijonski odseki, ki so bili v stalnem stiku z misijonarji. Dr. Mirko Brumat, ki je bil voditelj slovenske goriške Marijine družbe od 1935 do 1950, je od leta 1928 pa do smrti bil škofijski podravatelj za misijone. S tem mu je bila istočasno zaupana tudi skrb za misijone v slovenskem delu nadškofije.

V goriški Marijini družbi je bil odsek nanovo ustanovljen 31. avgusta 1952. Vanj je takoj pristopilo 24 družbenic. Ob ustanovitvi je odsek pristopil k slovenski misijonski zvezi s sedežem v Buenos Airesu; s to zvezo je odsek ves čas svojega delovanja bil v rednih pismenih stikih.

Odsek je vseskozi skrbel za širjenje misijonskega tiska, h kateremu so v preteklosti zlasti spadali »Katoliški misijoni«, ki so izhajali v Argentini, ter zbornik »Misijonska nedelja« istotam. V zadnjih letih je odsek skrbel za širjenje in prodajo »Misijonskih obzorij«, ki so nadomestila

»Katoliške misijone«. Naloga odseka je bila tudi, da je širila in prodajala »Misijonsko nedeljo«, ki je vsako leto ob svetovnem misijonskem dnevu izhajala v Gorici kot priloga Novega glasa. Prav tako je bila naloga odseka, da je nudila pomoč misijonarjem, zlasti slovenskim. Vodilno vlogo in glavno zaslugo pri tem delovanju je imel takratni voditelj slovenske goriške Marijine družbe pok. dr. Kazimir Humar.

Odsek je nadalje skrbel za misijonske prireditve, ki jih je pripravljala ob vsakoletni misijonski nedelji. Ko je Marijina družba štela več članic, so te prireditve, kot tudi srečolov in razstavo, pripravljale članice same.

V Družbi je bila tudi zelo razvita tako imenovana »znamkarska akcija« v korist misijonov. Na pobudo misijonskega odseka se je med družbenice vpeljal živi rožni venec; njegove članice so imele nalogo, da so za misijonarje molile.

V zadnjih letih se je misijonski odsek Marijine družbe zaradi pomanjkanja naraščajajo vključil v misijonsko dejavnost dušno pastirskega središča za Slovence, ki je bilo ustanovljeno 24. oktobra 1972 in ima svoj sedež pri cerkvi sv. Ivana v Gorici. Posebej je treba še omeniti 30-letno misijonsko dejavnost goriške nadškofije na Slonokoščeni obali, pri kateri aktivno sodelujejo tudi slovenski verniki iz goriškega mesta in iz celotne nadškofije.

Naj bo ta kratki pregled misijonskega delovanja na Goriškem ob 50-letnem izhajanju omenjene revije, droben spomin na prehojeno misijonsko pot goriške Marijine družbe in njenih voditeljev.

Mariza Perat

NABIRKA ZA MISIJONSKO NEDELJO 2001 NA TRŽAŠKEM

Barkovlje	321.000
Bazovica	1.200.000
Boljunec	600.000
Boršt	218.000
Dolina	550.000
Katinara	280.000
Kontovel	205.000
Mačkolje	1.837.000
Opčine	1.500.000
Pesek	450.000
Podlonjer	330.000
Prosek	730.000
Repentabor	335.000
Ricmanje-Domjo	800.000
Rojan	1.600.000
Salezijanci, Istrska ulica	350.000
Sv. Ana	310.000
Sv. Barbara	150.000
Sv. Ivan	1.350.000
Slovensko pastoralno središče	3.000.000
Sv. Križ	2.000.000
Sv. Vincencij	350.000
Škedenj	215.000
Trebče	200.000
Žavlje	400.000

MARIJINA DRUŽBA Rojan je zbrala in poslala med letom v misijone 4.000 evrov.

SLOVENSKO PASTORALNO SREDIŠČE je zbralo in poslalo med letom za slovenske misijonarja 8.500.000 lir in 981 evrov.

ŽUPNIJA SV. KRIŽ pri Trstu je zbrala v adventu in poslala za gobavce misijonarja Štanta 2.000.000 lir.

ŠKOFIJSKO MISIJONSKO SREDIŠČE

Corso Verdi 4 - GORICA - Tel. 0481 81309 - Fax 0481 537808 - Poštni tekoči račun: 10138493

ŠKOFIJSKO MISIJONSKO SREDIŠČE - posoja/nudi različno gradivo o misijonih: - plakate, brošure, knjige, koledarje; - diapozitive, videokasete itd.

Zbira in pošilja darove misijonarjem in misijonarkam.

URNIK: Ponedeljek - petek: 8.30 - 13.00 Sobotna: 8.30 - 13.00
14.30 - 18.00

1. *S. Kristina BAJC* iz Ajdovščine
- Šolske sestre sv. Frančiška Kristusa Kralja **EGIPT**
2. *P. Claudio BATTISTUTTA* iz Fiumicella - Pime
ITALIJA
3. *S. Adele BIANCOTTO* iz Červinjana
- Hčere Naše Gospe Snežne **ITALIJA**
4. *P. Claudio BORTOLOSSI* iz Strassolda
- Misijonarji sv. Ksaverija **KOLUMBIJA**
5. *S. Ulderika Bressan* iz Aiella v Furlaniji
- Mis. sestra frančiškanka klarisa Presvetega Zakramenta **ITALIJA**
6. *S. Pierfernanda CALLIGARIS* iz Pierisa
- Misijonarke Consolate **TANZANIJA**
7. *S. Lucia CATALANO* iz Nabrežine
- Misijonarke Brezmadežne - P. Kolbe **BOLIVIJA**
8. *Don Dionisio COSSAR*
- Ognjiščarji **ITALIJA**
9. *Ivana COSSAR* iz Ogleja
- Laična misijonarka **BURKINA FASO**
10. *S. Bernarda CUCIT* iz Krmina
- Dorotejka **BURUNDI**
11. *P. Fabio D'AGOSTINA* iz Strassolda
- Misijonarji ksaverijanci **MOZAMBIK**

GORIŠKI MISIJONARJI PO SVETU

12. *P. Franco DALVIN* iz Červinjana v Furlaniji
- Družba Božje Besede **MEHIKA**
13. *P. Mario DIANA* iz Aiella v Furlaniji
- Škofijski duhovnik **GUATEMALA**
14. *S. Bogdana KAUCIČ* iz Ledine
- Usmiljenka **RWANDA**
15. *S. Elizabeta LIKAR*
- Šolske sestre sv. Frančiška Kristusa Kralja **EGIPT**
16. *P. Danilo LISJAK* iz Vipave
- Salezijanec **RWANDA**
17. *S. Maria Dolores Lisjak* iz Šempetra pri Gorici
- Misijonarka iz Combonijeve družbe **EGIPT**
18. *S. Flavia LUCA* iz Aiella v Furlaniji
- Klarise franč. misij. Presv. Zakramenta **ROMUNIJA**
19. *P. Tito Marega* iz Červinjana
- Lazarist **BRAZILIJA**
20. *P. Rambaldo OLIVO* iz Campolonga
- Misijonar Consolate **TANZANIJA**
21. *S. Maria PACOR* iz Romjana
- Hčere Marije Pomočnice **MEHIKA**
22. *P. Ambrosio RINALDI* iz Campolonga
- Kapucin **BRAZILIJA**
23. *P. Hilarij RUDEŽ* iz Gorice
- Jezuit **ZAMBIJA**
24. *P. Ernest SAKSIDA* iz Dornberka
- Salezijanec **BRAZILIJA**
25. *S. Lucia Mary SCAREL* iz Scodovacce
- Misijonarke Consolate **ITALIJA**
26. *S. Maria SELLENATI* iz Jasiha
- Karmeličanka - usmiljenka **FILIPINI**
27. *P. Paolo SPANGHERO* iz Turjaka
- Misijonar Pime **TAIWAN**
28. *P. Ivan ŠTANTA* iz Mirna
- Lazarist **MADAGASCAR**
29. *P. Giuseppe TEMON* iz Ločnika
- Škofijski duhovnik **ARGENTINA**
30. *S. Gabriella TRIPANI* iz Gorice
- Misijonarka Brezmadežne **ITALIJA**
11. *P. Giuseppe VINCI*
- iz Aiella v Furl. - Misijonar Consolata **BRAZILIJA**

MISIJSKA NEDELJA 2002

DAROVI, KI SO SE ZBRALI V GORIŠKI ŠKOFIJI ZA POBUDE V SKLOPU EVANGELIZACIJE IN ČLOVEŠKEGA NAPREDKA V CERKVENIH OBČESTVIH PO SVETU

VEČ KOT 251 MILIJONOV LIR ZA POSLANSTVO CERKVE

SPLOŠEN POVZETEK DAROV

	2000/2001	2001/2002	Razlika
-MISIJSKA NEDELJA	135.472.420	141.733.274	6.260.854
- ZA OTROKE V MISIJSKIH	7.319.800	6.209.978	- 1.109.822
- ZA LOKALNE DUHOVNIKE	104.250.000	103.376.000	- 874.000
SKUPNO	247.042.220	251.319.252	4.277.032

IZ DEKANIJ

	2000	2001	Razlika
OGLEJ	9.776.500	9.197.000	- 579.500
ČERVINJAN	12.356.800	21.372.216	9.015.416
KRMIN	10.738.300	11.377.635	639.335
DEVIN	11.000.000	10.527.394	- 472.606
GORICA	22.771.500	23.484.135	712.635
GRADIŠČE	11.195.600	12.519.000	1.323.400
TRŽIČ	12.826.000	11.965.600	- 860.400
RONKE	10.348.400	9.997.496	- 350.904
ŠTANDREŽ	14.769.000	13.178.798	- 1.590.202
VISCO	6.623.750	5.244.000	- 1.379.750
USTANOVE, ZAVODI, RAZNE OSEBE	13.066.570	12.870.000	- 196.570
SKUPNO	135.472.420	141.733.274	6.260.854

DEKANIJA OGLEJ

OGLEJ	1.000.000
BELVEDERE	140.000
BOSCAT	214.000
FIUMICELLO - S.VALENTINO	300.000
FIUMICELLO - S.LORENZO	400.000
FIUMICELLO - PAPARIANO	430.000
FOSSALON PRI GRADEŽU	750.000
GRADEŽ	4.200.000
ISOLA MOROSINI	400.000
S.MARTINO DI TERZO	212.000
TERZO D'AQUILEIA	601.000
VILLA VICENTINA	550.000
SKUPNO	9.197.000

DEKANIJA ČERVINJAN

ČERVINJAN	19.074.600
MUSCOLI	900.000
PERTEOLE	353.802
RUDA	850.000
SACILETTO - ALTURE	193.814
STRASSOLDO	--
SKUPNO	21.372.216

DEKANIJA KRMIN

BORNJAN	1.050.000
BRAČAN	270.700
KOPRIVNO	2.500.000
CHIOPRIS - VISCONI	400.000
KRMIN - STOLNICA	1.520.000
KRMIN - ROSA MISTICA	600.000
KRMIN - SV. LEOPOLD	830.000
CORONA	700.000
DOLENJE - MIRNIK - SKRLJEVO	290.440
MARJAN	900.000
MEDEJA	350.000
MORARO	1.000.000
MOŠ	860.000
ŠLOVRENC	106.495
SKUPNO	11.377.635

DEKANIJA DEVIN

NABREŽINA	3.200.000
DEVIN IN ŠTIVAN	1.200.000
MAVHINJE	710.000
ŠEMPOLAJ	1.051.394
ZGONIK	920.000
SESLJAN - SV. FRANČIŠEK	1.746.000
RIBIŠKO NASELJE	1.700.000
SKUPNO	10.527.394

DEKANIJA GORICA

STOLNICA IN MISIJSKA SKUPINA	3.500.000
B.V.MISERICORDIA (CAMPAGNUZZA)	250.000
MARIJA KRALJICA	--
NAŠA GOSPA IZ LURDA	215.000
SRCE JEZUSOVO	5.074.000
SAMOSTAN PATROV KAPUCINOV	500.000
SV. JANEZ OD BOGA IN SV. JUST	968.135
SV. JOŽEF DELAVEC	1.500.000
SV.PIJ X.	1.300.000
SV. ROK	1.000.000
SV. ANA	1.320.000
SV. IGNACIJ	3.427.000
NADŠKOFIJSKA KAPELA SV. ANTONA	930.000
SV.VID IN MODEST	2.000.000
LOČNIK	1.500.000
SKUPNO	23.484.135

DEKANIJA GRADIŠČE

FARA OB SOČI	1.100.000
GRADIŠČE-ŽUPNIJA	3.960.000
ZDRAVŠČINA	770.000
ROMANS OB SOČI IN FRATTA	3.359.000
ZAGRAJ	740.000
ŠMARTIN NA KRASU	530.000
VERŠA	100.000
VILEŠ	1.960.000
SKUPNO	12.519.000

DEKANIJA TRŽIČ

SV. AMBROŽ	4.111.600
B.V. MARCELLIANA	550.000
SV. JOŽEF	1.032.000
SV. NICOLAJ IN PAVEL	3.450.000
SV. ODREŠENIK	1.422.000
ŠTARANCAN	1.400.000
SKUPNO	11.965.600

DEKANIJA RONKE

BELJAN	200.000
FOLJAN	550.000
PIERIS	600.000
SREDIPOLJE - POLAČE	670.000
RONKE - SV. LOVRENC	1.001.700
RONKE - MARIJA MATI CERKVE	1.700.000
RONKE - ROMJAN	1.647.000
ŠKOCJAN OB SOČI	865.000
ŠPETER OB SOČI IN KASELJAN	1.645.000
TURJAK	1.118.796
SKUPNO	9.997.496

DEKANIJA ŠTANDREŽ

KRMIN - SV. SUBIDA slov. verniki	600.000
DOBERDOB	--
GABRJE	380.000
JAZBINE (ŠTEVERJAN)	259.588
GORICA - SLOV. PAST. SREDIŠČE	2.500.000
JAMLJE	--
PODGORA	200.000
PEVMA - ŠTMAVER	250.000
RUPA	405.000
PEČ	573.000
ŠTEVERJAN	1.231.210
VRH. SV. MIHAELA	1.245.000
ŠTANDREŽ	4.000.000
SOVODNJE OB SOČI	1.535.000
DOL	--
SKUPNO	13.178.798

DEKANIJA VISCO

AIELLO DEL FRIULI	--
CAMPOLONGO	870.000
CRAUGLIO	159.000
JOANNIS	1.750.000
NOGAREDO AL TORRE	470.000
S.VITO AL TORRE	1.633.000
TAPOGLIANO	--
VISCO	362.000
SKUPNO	5.244.000

USTANOVE - ZAVODI - RAZNE SKUPINE

GORICA - DOM ZA OSTARELE	
VILLA S.VINCENZO	800.000
GORICA - ZAVOD NOSTRA SIGNORA	1.000.000
GORICA - ZAVOD SV. DRUŽINE	3.000.000
GORICA - ZAVOD SV. DRUŽINE	
KAPELA IN GOSTJE	870.000
GORICA - ZAVOD SESTER URŠULINK	2.000.000
GORICA - REDOVNICE PROVV.	
"NAZARENO"	1.000.000
GORICA - SESTRE ČUDODELNE	
SVETINJE	4.000.000
LOČNIK - DOM ZA OSTARELE CULOT	150.000
RAZNI DAROVALCI	50.000
SKUPNO	12.870.000

USTANOVA SVETO DETINSTVO

AIELLO - MISIJ. SKUPINA	1.361.120
NABREŽINA	505.211
CAMPOLONGO AL TORRE	286.974
CAMPOLONGO AL TORRE - OD KRSTOV	115.343
ČERVINJAN	456.959
FARA OB SOČI	580.881
LOČNIK	425.011
MARJAN - PRVOOBHAJANCI	150.060
MOŠ	350.000
MUSCOLI	590.000
NOGAREDO AL TORRE	183.945
SREDIPOLJE - POLAČE	48.406
ROMANS OB SOČI	202.998
SAN VITO AL TORRE	393.062
VILLA VICENTINA	60.005
VILEŠ	500.003
SKUPNO	6.209.978

SV. PETER APOSTOL

POSVOJITVE	103.376.000
------------	-------------

SV. IVAN / PRVA PREDSTAVA PETE SEZONE GLEDALIŠKEGA VRTILJAKA

MARIJIN DOM NAPOLNILA MNOŽICA GLEDALCEV

Čeprav je v nedeljo, 13. t.m., prijetno gredo oktobrsko sonce in je Tržaški zaliv preplavilo čez tisoč devetsto jadrnic, se je v dvorani Marijinega doma pri Sv. Ivanu zbralo veliko mladih družin. Ob 17. uri je namreč stekla letošnja sezona Gledališkega vrtiljaka, ki je že peta po vrsti in jo spet prireja Radijski oder v sodelovanju s Slovensko prosveto iz Trsta in z novogoriškim PDG ob podpori Sveta slovenskih organizacij in deželne uprave F-Jk. V ul. Brandesia pa je postajalo živahno že celo uro pred začetkom predstave, ker je potekalo vpisovanje družinskih gledaliških abonmajev za sedem predstav, ki se bodo zvrstile tja do polovice marca. Številnim "stariim znancom" se je letos pridružilo precej novih gledalcev (skupno okoli 200 oseb), takih podatkov pa smo ob otvoritvenih predstavah Gledališkega vrtiljaka že vajeni.

Posebnost, ki je prijetno presenetila gledališke navdušence, je bil tokraten nastop gojencev gledališkega tečaja za mlade, ki sta ga v zadnjem junijskem tednu priredila Slovenska prosveta in Radijski oder. 27 otrok se je takrat v Marijanišču na Opčinah, pod mentorstvom Emila Aberska, Matejke Maver, Lučke Peterlin (ki je igro priredila za obsežno skupino) in Tomaža Susiča, približalo gledališkemu ustvarjanju in postavilo na oder igro Jane Kolarič *Salon Expon*. Gledališki vrtiljak je bil zanje skoraj obvezna oz. naravna postaja, na kateri so se otroci spet izkazali, tokrat pred najmlajšo publiko.

FOTO KROMA

Songi Paola Bemhija in koreografija Ivane Ban so pripomogli k živahnemu zapletu in razpletu zgodbe, v kateri srečamo serijo pravljicnih junakov (Tri prašičke, Čarovnico, Pepelko, Ostržka, Sedem palčkov, Rdečo kapico, Trnjulko, Princa in Lovca), tri vile, pa še frizerko, kozmetičarko, maserko, šiviljo, trenerko, zdravnika in mojstra Skazomaza, vodjo ekipe, ki skr-

bi za ekspresno odpravljanje osebnih napak na znanstveni podlagi. Kako bi debeli Prašički, grda Čarovnica, stari Palčki in druge pravljicne osebe ne poiskali njegove pomoči, ko jih vabi: "Bi bili uspešni radi? Zanimivi, lepi, mladi in brez prekomernih kil? Za vaš nov življenjski stil, za vaš nov osebni ton poskrbi Salon Expon... Le še danes vse zastoj. Zadnja šansa, zadnja možnost, izkoristite priložnost!" A koga bo zdaj strah Čarovnice, ki je lepša od Sneguljčice? In kdo bi sploh spoznal ne-z-nosega Ostržka? Vsi so prav zaradi mojstrovih učinkovitih lepotnih posegov

ob pravlično službo, a kar je najslabše, izgubili so svoj lastni jaz. S skupinsko tožbo želijo, da bi bila mojstru vzeta obrt in njegov obrat zaprt, a uspe jim le, da se Salon Expon preimenuje v Salon Expon oz. v salon za ekspresno poudarjanje (in ne več odpravljanje) osebnih napak. Navdušen aplavz je poplaval mlade igralce in njihove mentorje. Zamisel otroškega gledališkega abonmaja se je pokazala za učinkovito tudi zato, ker navdušuje mlade gledalce in jim ob tem daje možnost, da ob priliki še sami stopijo na odrske deske.

AL

OBVESTILA

SLOVENSKA PROSVETA vabi v okviru 10. Koroških kulturnih dnevo na Primorskem in sodelovanjem Mladinskega krožka v Dolini in Slovenskega prosvetnega društva Mačkolje na koncert *Koroška poje*, ki bo v cerkvi sv. Martina v Dolini v nedeljo, 20. oktobra, ob 17. uri. Nastopile bodo male vokalne skupine: Oktet Suha s Suhe, Kvintet bratov Smrtnik iz Kort, Kvartet v Črničah iz Radiš, Kvintet Folte Hartmann iz Pliberka, Kvartet Borovlje iz Borovelj, Ženska vokalna skupina Pet in tri iz Št. Lipša, Kvartet Trem iz Obirskega, Vokalna skupina iz Slovenjega Plajberka, skupina Ascolti iz Št. Ilja. Povezuje: Marica Stern Kušej.

OBVESTILA

DRUŠTVO SLOVENSKIH izobražencev vabi v ponedeljek, 21. oktobra, na okroglo mizo o Ivanu Jugu in njegovi knjigi *Moja zaporniška leta*. Knjigo bo predstavil Ivo Jevnikar, ki bo tudi vodil pogovor, pri katerem bosta sodelovali Lida Turk in Boža Škoberne. Večer bo v Peterlinovi dvorani, ulica Donizetti 3, z začetkom ob 20.30.

ŽUPNIJA PROSEK vabi predvsem starše na predavanju, ki bosta 21. in 28. oktobra ob 20. uri v župnijski dvorani. Predavali bodo strokovnjaki iz centrov za zasvojenje "Comunita di San Martino al Campo". Predavanja bodo v italijanščini. Vabljeni!

V PRIČAKOVANJU bližnjega začetka delovanja službe škofijske Karitas v zavetišču Tersiano v Istrski ulici št. 71 bo v sredo, 23. oktobra, ob 19. uri v bližnji cerkvi maša, ki jo bo daroval generalni vikar tržaške škofije msgr. Pier Giorgio Ragazzoni. Vabljeni bodoči operaterji ter prostovoljke in prostovoljci, ki bodo delovali v zavetišču, prostovoljci karitativnih služb župnij šentjakobskega dekanata in vsi, ki so občutljivi za vprašanja sprejemanja in soudeležbe, da se ob začetku te nove dejavnosti zberejo pri sveti daritvi.

ŽUPNIJA PROSEK vabi 24. oktobra ob 20. uri v župnijsko dvorano na predavanje na temo "O Bog, če si, kar si, kjer si, glej, po križpotjih ver in zmot iskal sem te vso dolgo pot, a tebe ni in ni, se zdi" (J. Menart, Molitev). Vabljeni!

OBISK VRHNIKE IN BISTRE

IZLET DOLINSKE SEKCIJE SSK

Dolinska sekcija Slovenske skupnosti posveča svojo skrb v prvi vrsti zaščiti in uveljavljanju pravic slovenske narodne skupnosti na svojem ozemlju, in to tako na političnem kot na upravnem področju. V tem okviru skuša imeti čimvečji stik in dialog z občani. V to delovanje spadajo tudi razvedrilo in skupinski izleti. Letošnji, že skoraj tradicionalni jesenski izlet je sekcija namenila obisku Vrhnike, rojstnega kraja pisatelja Ivana Cankarja, in pa obsežnega Tehniškega muzeja Slovenije v Bistri. Bistra se nahaja namreč na jugozahodnem robu ljubljanskega barja, na pol poti med Vrhniko in Borovnico.

Tako je v nedeljo, 6. oktobra, odpeljal poln avtobus iz Doline skozi mejni prehod na Fernetičih do prijazne Vrhnike. Vreme je bilo ugodno, čeprav nekoliko hladno. Družbo v avtobusu je nagovoril sekcijski tajnik Sergij Mahnič. Poleg pozdrava je izletnikom na kratko predočil tudi probleme, s katerimi se sekcija sooča za ohranitev in razvoj slovenske identitete v občini, ter prosil za razumevanje in pomoč.

Glavni cilj na Vrhniki je bil obisk Cankarjeve spominske hiše na Klancu. Tam nas je sprejela prijazna vodička, ki nam je obširno in podrobno prikazala bivanjske in življenjske razmere na Vrhniki ob koncu 19. in na začetku 20. stoletja ter življenje in delo Ivana Cankarja. V hiši sami pa smo si lahko ogledali skromne prostore, na policah in v vitrinah pa Cankarjeve prvotiske, fotografije pisatelja, njegovih sorodnikov in dobrotnikov iz ljubljanskega in dunajskega obdobja ter njegove avtoportrete in risbe.

Po kosilu v prijazni in gostoljubni gostilni pri Borovnici nas je pot privedla do Tehniškega

muzeja v Bistri. Tu so nas vodili razdelili v dve skupini in nas seznanili z nastankom in vsebino muzeja. Bistra je bila namreč od leta 1260 do 1782 kartuzijanski samostan, ki je obsegal zelo obširno področje. Leta 1782 je takratni cesar Jožef II. razpustil samostan, ki ga je 40 let pozneje kupil bogat trgovec in tovarnar Franc Galle, ki je poslopju odstranil še zadnje sestavine kartuzije in dal Bistri podobo graščine, pokopališče pred samostanskim poslopjem in ribnikom pa spreminil v park. Po letu 1945 je graščina prišla v državno last kot "splošno ljudsko premoženje", leta 1951 pa je postala muzej.

Muzej je zelo obširen in razdeljen na več oddelkov. Za nam odmerjen čas je bilo nujno se odločiti za obisk le nekaterih oddelkov. Tako smo obiskali gozdarski in lesarski oddelok. Tu smo še posebej občudovali delujočo žago vencičanko in furnirnico na vodni pogon. V prometnem oddelku smo si podrobno ogledali razvoj avtomobilske industrije, še zlasti pa je zanimal paviljon, kjer so razstavljeni avtomobili, ki jih je uporabljal pokojni jugoslovanski predsednik Tito. Po bežnem pregledu kmetijske mehanizacije se je že bližal čas odhoda. Zahvalili smo se našima vodičema in se spet vrnili v avtobus, ki je počasi krenil proti domu. Po krajšem postanku pri Senožčah smo se zadovoljni in veseli vrnili v Dolino.

Nedvomno je, da je izlet dosegel svoj cilj, saj je poleg kulturne in znanstvene plati nudil priložnost razvedrila in utrjevanja vezi med vodstvom sekcije in občani ter hkrati potrdil odobravanje dela in prizadevanja stranke za slovensko narodno skupnost.

PRVA GOSTOVANJA IN OBČNI ZBOR

MEŠANI ZBOR JACOBUS GALLUS ZAKORAKAL V NOVO SEZONO

Letošnja sezona Mešanega pevskega zbora Jacobus Gallus, ki deluje v okviru Glasbene matice in ga vodi Janko Ban, se je pričela podobno, kot se je zaključila poleti, in sicer z gostovanjem: julija so se namreč pevci udeležili večdnevnega praznovanja 40-letnice mešanega pevskega zbora iz Št. Vida ob Glini (Bezirks-Chor St. Veit/Glan) na Koroškem, ki je potekalo v slikovitem koroškem srednjeveškem mestecu Breže (Friesach) tudi z obujanjem večstoletne preteklosti tega kraja. Pevci so sodelovali pri sv. maši v mestni stolnici in na koncertu na dvorišču občinske palače (bivšega škofijskega dvorca): predstavili so se s programom nabožnih skladb iz svetovne zakladnice oz. z izborom pretežno slovenskih ljudskih pesmi iz naših krajev, od Istre do Koroške. Obenem so člani zbora spoznali še druge sodelujoče sestave (mešane zборе iz domačih Brež ter iz Luksemburga in Madžarske, švicarski tercet alpskih rogov Trio Mühlruti in godce južnotirolske skupine Latzfonsen Stubenmusik) in seveda občudovali prelepo pokrajino, ki so jim jo prijazni gostitelji predstavili v njenih zgodovinskih in nara-

voslovnih značilnostih. Lepo vreme, smeh in dobra volja so kronali resnično uspelo izkušnjo, kateri bo v prihodnost verjetno sledilo gostovanje gallusovcev v Luksemburgu.

Že takoj na začetku septembra so se pevci ponovno srečali na vajah, saj jih je 7. in 8. tistega meseca čakalo gostovanje v Val Seriani blizu Bergamo, kamor so odpotovali na povabilo tamkajšnjega društva: zaslug za to ima predvsem prizadevni član Gallusa, dr. Vinko Milič, ki že vrsto let goji prijateljske stike s pevci iz Lombardije. Tam je zbor najprej oblikoval celovečerni koncert v cerkvi v Clusoneju, na-

slednjega dne pa se je predstavil poslušalcem, ki so do zadnjega koticja napolnili romarsko cerkev sv. Patrika ter prisluhnili slovenskim in tujim skladbam na nabožno vsebino. Vsak pevec ve, kako je toplo pri srcu ob navdušenem ploskanju občinstva: ganjeni obrabi ob Gruberjevi *Sonce že zahaja* ali ob Rahmaninovi *Bogorodice Devo* so bili najlepša nagrada za vloženi trud na vajah. Zadnja septembrska obveznost zbora je bila udeležba na mednarodnem tekmovanju Città di Azzano X, kjer so se pevci uspešno predstavili v kategoriji mešanih zborov, in sicer s programom ljudskih pesmi. Ži-

rnja je posebej pohvalila njihovo natančno izvajanje in zlistost glasov.

Do občnega zbora je prišlo še leto oktobra, ko so člani zbora izvolili nov odbor: dosedanja predsednica Sonja Zupančič namreč odhaja na študijsko izpopolnjevanje v Ljubljano, njeno funkcijo pa je prevzela Alenka Štoka. Ostali člani odbora so še blagajničarka Aleksandra Škerlavaj, tajnica Neva Zaghet, arhivarja Katja Superina in Edwin Bukavec ter Mara Petaros, odgovorna za organizacijo gostovanj. Sonji Zupančič gre zahvala gallusovcev za ves vloženi trud, seveda z željo, da bi se pogosto oglašala na Glasbeni matici! Alenki Štoka pa gredo čestitke in spodbudno vabilo, naj lepo zaviha rokave in varno vodi zbor v novo sezono. Že v soboto, 12. t.m., je MePZ Jacobus Gallus oblikoval celovečerni koncert v dvorani Slovenske filharmonije v Ljubljani: doletela ga je namreč velika čast, da sodeluje na praznovanji ob stoti obletnici ustanovitve Glasbene matice v Sloveniji in da ponese ustvarjalnost primorskih skladateljev v samo osrčje slovenske kulture.

ZN

PODPORA ČEZMEJNEMU SODELOVANJU

GORIČANI PRI ROMANU PRODIJU

Minuli teden sta se goriški župan Vittorio Brancati in predsednik goriške pokrajine Giorgio Brandolin, ki sta ju spremljala tudi slovenska odbornika Damjan Terpin in Marko Marinčič (na sliki), podala v Bruselj, kjer se je goriška delegacija sestala s predsednikom Evropske komisije Romanom Prodiem in njegovimi najtesnejšimi sodelavci. Goriški predstavniki so predsedniku evropske vlade Romanu Prodiu predstavili program čezmejne sodelovanja z bližnjo Novo Gorico in s Slovenijo ter vrsto konkretnih možnosti sodelovanja med Goriško in slovensko stvarnostjo, med tem tudi več načrtov, za katere bi Evropska

uniya lahko namenila svoja sredstva, ki jih sicer namenja za čezmejna sodelovanja.

Morda najbolj otipljiv in zato konkreten primer takega čezmejne sodelovanja je nakup dragega medicinskega instrumenta, t.i. "aparature za magnetno resonanco", ki bi ga lahko občine Gorica, Nova Gorica in Šempeter-Vrtojba dobile s pomočjo sredstev Evropske unije.

Romana Prodija so tudi sicer seznanili z dogajanjem pri nas na Goriškem in v bližnji Sloveniji, ki bo kmalu postala stalna članica Evropske unije. Prodijev kabinet je tudi obljubil vso pomoč čezmejnemu sodelovanju na Goriškem.

S 1. STRANI

SMO KRIVI?

Prednjačijo seveda tisti krogi, ki nas Slovencev ne marajo in so sovražnost do nas že davno pokazali, zadnjič lansko leto, ko nas je Valentijeva občinska uprava v za Gorico jubilejnim letu vztrajno zamolčevala in to načrtno, hote in vedno ter povsod. Sami sebi in predvsem svetu so hoteli dopovedati, da Slovencev v Gorici ni, nas ni bilo in nas ne bo, šli so celo tako daleč, da so potvarjali tisočletni dokument, v katerem je jasno zapisano, da ima Gorica ime slovenskega izvora.

Zdi se, da se nas bojijo, kot so se nekoč bali kuge v mestu!

Zato nam ponujajo zaščitni zakon za vasi ob mestu in seveda še za predmestje, podeželje torej, kot da bi bili Slovenci potomci hlapcev, raznih nemančev in ostankov slovanskih plemen, ki so se izpod Karpotov predčerašnjim privarila v predmestje italijanske Gorice. Do nas se vedejo kot večvredna svojati, ki se svojih korenin ne zaveda in bi zato rada druge učila zgodovino. Gorica ni bila nikdar italijanska!

Gorica je bila slovenska, furlanska, italijanska, pred prvo svetovno vojno tudi nemška in judovska!

Gorica je bila in je samo Gorica, mesto, v katerem od nekdanj zgoraj naštetih narodov živijo z ramo ob rami.

Tej jari gospodi ne gre v račun, da smo vedno tu in bomo tu tudi še naprej ostali!

Te vrstice pišemo v uredništvu Novega glasa, ki je na Travniku in ni na Jeremitišču in niti v Podgori! Te vrstice pišemo v

PREJELI SMO

SPOŠTOVANI GOSPOD BRANDOLIN!

Nisem pričakoval takega odgovora na moje odprto pismo, še manj pa, da boste med podpisnike vključili tudi pravkar imenovanega slovenskega odbornika Marinčiča. Slednji namreč po moji oceni nima nobene krivde za sobivanje slovenske šole z univerzo, saj je v času, ko je do dogovora prišlo, kvečjemu poročal v Primorskem dnevniku in se gotovo ni spuščal v politične ocene take odločitve.

Najprej o moji obveščeniosti: v pogovoru s sodelavci šolskega foruma pri Slovenski skupnosti smo prišli do podobnih zaključkov, kar pomeni, da tudi kar nekaj naših šolnikov ni zadovoljnih s trenutnim stanjem v Centru v ulici Puccini. Med drugim smo ugotovili, da streha v več krajih pušča, da se podi marsikje dvigujejo, da v kletne prostore vdira voda ob večjem dežju in seveda tam tudi ostaja.

V svojem prvem pismu sem povedal, da se čutim osebno prizadet, ker naše šole ne morejo nemoteno razpolagati s prostori, ki so jim bili zgrajeni v izključno, ponavljam izključno uporabo. Ne dvomim v Vaše osebnost in Vaših sodelavcev dobro voljo in dobro namero, ko ste predlagali "začasno" rešitev za potrebe videmske univerze, "samo za eno leto" je bilo rečeno pred dvema letoma, ne strinjam pa se z nadaljevanjem te izkušnje, in z mano mnogo šolnikov in staršev, kakor da gre za nekaj samo po sebi umevnega.

Slovenski ravnatelj, profesorji in starši, in seveda tudi dijaki, so pokazali zvrhano mero gostoljubnosti in pripravljenosti na sodelovanje, prav gotovo jim je tudi prav prišla obljuba, da bo oprema za avditorij hitreje na pokrajinskem proračunu, če bodo sprejeli predsedniškovo in odbornikovo ponudbo.

Vendar je tudi res, da je Pokrajina dolžna skrbeti in opremiti šole, ki so v njeni pristojnosti, in svoje pripravljenosti ne more deliti na podlagi tega, kako bodo posamezni zavodi sprejeli njene predloge. Mislim, da ni najboljši način šolske organe postaviti pred izbiro: ali tako ali pa kdove kdaj denar za opremo, ki včasih ni neobhodno potrebna za strogo učilne namene. Po drugi strani mi vedo povedati, da tudi odločitev slovenskih ravnateljev in profesorjev, potem pa še staršev, da sprejmejo univerzo z sobivanjem, ni bila neboleča, saj se mnogi hudujejo, da je šel predlog na zavodski svet brez potrebne priprave, kot zadnja točka pred poletnimi počitnicami, in da pravzaprav diskusije ni bilo, ker je odločitev bila že predhodno sprejeta. Prisotni so lahko samo pritrilji...

Kot predstavnik politične stranke Slovencev v Gorici ne morem mimo prizadetih glasov nekaterih šolnikov in staršev, naj kakor jaz čutijo, da nam je bila stavba slovenskega šolskega centra v Gorici deloma odvzeta, da so parkirišča okoli šole zasedena, da študentje videmske univerze niso vedno vzor čistoče in lepega vedenja, da dijaki ne razpolagajo z avditorijem, kot bi hoteli (za izvedbo Prešernove proslave je na pri-

mer šola morala spreminiti datum, in se je pomemben gost iz Ljubljane moral prilagoditi potrebam univerze), da je pred šolo večkrat policija s psi, ki vohajo za mamili. Moti nas skratka, da moramo deliti svoje že tako okrnjene prostore v mestu z vseučiliščniki, ki med drugim o nas vedo samo to, da smo verjetno tudi njim v napoto, čeprav se lepo sliši, da je to pomembna prilika za medsebojno spoznavanje.

Če bi tako bilo, potem bi na raznih višjih solah v mestu poskusili tovrstno integracijo, pa mi ni znano, da je tako na italijanskih solah, ki verjetno tudi razpolagajo z izvrstnimi in večkrat praznimi razredi in dvoranami. Slovenska manjšina potrebuje svoje prostore za nemoten razvoj in obstoj, kjer se naša šolska in nešolska mladina lahko nemoteno giblje in srečuje. To nam jamčijo danes tudi državni zakoni 482 iz leta 1999 in 38/2001, zato ne nameravamo odstopati od te osnovne pravice, pa čeprav tudi v manjšini kdo rad popušča češ, saj ne bomo nič izgubili.

Ko ta ali oni ravnatelj soglašajo s potrebo po integraciji, je vseeno bolje, da ne sprejema odločitev v imenu vse narodne skupnosti, ki jo določeni koraki lahko bistveno prizadejajo, kljub lepemu videzu poteze. Pokrajina pa naj, s konkretno zavzetostjo tudi slovenskega odbornika, pripomre, da bosta tako univerza kot slovenska šola imeli ustrezne prostore, brez nepotrebne pogojevanja slovenskih izbir z obljubami gmotnih pridobitev.

MIRKO ŠPACAPAN,
GORIŠKI POKRAJINSKI TAJNIK
SSK V SOGLASJU S ŠOLSKIM
ODBOROM PRI SSK

RAJONSKI SVET
SV. GORA-PLACUTA

SODELOVANJE S SOLKANCMI

V sredo, 9. t.m., se je rajonski svet mestne četrti Sveta Gora-Placuta srečal s sosednimi odborniki krajevne skupnosti Solkan. Večer so si želeli predvsem tisti odborniki, ki se zavedajo pomembnosti tovrstnih stikov, še posebej v luči bližajočega se vstopa Slovenije v Evropsko zvezo in tolikrat napovedanega "padca meje". Mejo je treba vendar rušiti predvsem z medsebojnim sodelovanjem, spoštovanjem in delom. V takem duhu so se člani obeh odborov spoznali in pogovarjali.

Odborniki krajevne skupnosti Solkan sicer končujejo svoj štiriletni mandat, a vendar želijo predati štafeto naslednikom s sporočilom sodelovanja s sosedi in še večje krepite skupnih pobud, ki so se vsekakor že konkretno vrstile v zadnjih letih.

Vsi so si bili soglasni v potrebi po večjem pretoku informacij znotraj območja, ki bi lahko vsaj v družbenem, kulturnem in rekreativnem življenju predstavljalo en sam enotni življenjski prostor.

MN

CONCORDIA ET PAX, SPRAVNO SREČANJE

"SPRAVA, MIR, SOŽITJE!"

Minulo soboto, 12. t.m., so prireditelji združenja Concordia et Pax, ki se na obeh straneh državne meje na Goriškem zavzemajo za spravo, mir in sožitje, predvsem pa v krščanskem in demokratičnem duhu za presejanje zgodovinskih krivic in grozodejstev, priredili spravno in spominsko srečanje z bogoslužjem na Trnovem.

Tudi letos se je na spominskem srečanju zbralo več kot sto ljudi, med njimi so bili koprski škof msgr. Metod Pirih, goriški župan Vittorio Brancati, novogoriški podžupan Gojmir Mozetič, predsednik goriške pokrajine Giorgio Brandolin, slovenski senator v Rimu Miloš Budin, goriško nadškofijo pa sta zastopala msgr. Oskar Simčič ter msgr. Adelchi Cabas in vrsta drugih uglednih osebnosti iz javnega, cerkvenega in političnega ter kulturnega življenja v obeh Goricah.

Najprej so se udeleženci zbrali in z molitvijo ter cvetjem poklonili padlim borcem IX. korpusa ob spomeniku na Tr-

novem, kjer sta spregovorila novogoriški podžupan Gojmir Mozetič ter zgodovinarica Nataša Nemeč. Koprski škof msgr. Metod Pirih pa je vodil molitev in prisote nagovoril ter med drugim dejal: "Zato naj bo pot spomina najprej pot medsebojnega odpuščanja in sprave, dobrih medsebojskih odnosov in sodelovanja. Za nobeno ceno se ne smejo ponoviti napake iz preteklosti. Raje se veselimo pozitivnih premikov. Veselimo se sprejetja zaščitnega zakona za Slovence v Italiji, veselimo se skorajšnjega vstopa Slovenije v EU, kot bo padla še administrativna meja. Trudimo se živeti v miru in slogi, bodimo srečni na tem čudovitem skupnem koščku zemlje med Jadranskim morjem in Julijskimi Alpami! Torej mir in sprava, to je naša bodočnost!"

Udeleženci so se podali še do brezna, v katerem ležijo pobiti ljudje. Ob breznu sta spregovorila predsednik goriške pokrajine Giorgio Brandolin in Franco Miccoli.

JUP

DIJAKI IZ MOST V NAŠEM UREDNIŠTVU

Minuli ponedeljek, 14. t.m., je skupina 24. dijakov ljubljanske gimnazije Moste pod vodstvom svojih profesorjev obiskala naše uredništvo in se v stavbi Katoliške knjigarne seznanila z našim časopisom, a tudi z drugimi slovenskimi ustanovami v hiši na Travniku.

Naš glavni urednik Andrej Bratuž je spregovoril o zgodovini našega tednika in predhodnih tednikih, iz katerih smo zrasli v sodoben časopis, medtem

ko je odgovorni urednik Jurij Paljk predstavil uredništvo, delo v njem in obenem spregovoril tudi o pomenu Goriške Mohorjeve družbe ter Pastirčka, likovne galerije Ars in Katoliške knjigarne. Dijakom smo kasneje v imenu Goriške Mohorjeve družbe in Pastirčka podelili knjige Mohorjeve družbe, Pastirčka in seveda tudi izvode Novega glasa. Dijaki iz Most so na delovnem obisku pri nas v zamejstvu, saj pripravljajo študijske naloge o naši narodni skupnosti.

VZGOJNA ORGANIZACIJA V ZAČETKU SEZONE

SKAVTSKI VODITELJI PRI NADŠKOFU

V petek, 11. oktobra, smo se skavtski voditelji in voditeljice srečali z goriškim nadškofom Dinom De Antonijem. Večer smo začeli z branjem in razlago odlomka iz Svetega pisma o učencih, ki sta šla v Emav in sta med potjo srečala vstalega Kristusa. Pri razlagi odlomka je p. Mirko poudaril, da podobno kot učena tudi mi dostikrat ne prepoznamo Njega, čeprav hodi z nami, saj se nam ne razodene vedno tako, kot mi pričakujemo. Molitvi je sledil sproščen pogovor med nadškofom in voditelji/cami. Izmenjali smo si pričakovanja, poglede, težave pri vzgoji goriške mladine in skupaj iskali

rešitve. Voditelje je tudi tokrat goriški nadškof presenetil, saj nas je s prisrčno toplino opozoril na enostavne stvari, ki jih včasih spregledamo, in nas z izkazanim zaupanjem spodbudil pri dragoceni vzgoji mladine. V razmislek nam je ob koncu pogovora postavil dve vprašanji: a) si vesel, da si kristjan? b) kakšen bi lahko bil vaš doprinos krajevni Cerкви?

Po maši v kapeli, ki jo je dal zgraditi kard. Missia v začetku dvajsetega stoletja, smo se poslovlili od nadškofa De Antonija z novim zagonom, saj nadškof pozna, se zanima in podpira mlade, ki jih vzgajamo.

SPORTNI OREL

PET KNJIŽNIH NOVOSTI PRI SLOVENSKI MATICI

TUDI NOVA KNJIGA ALOJZA REBULE

Pri založbi Slovenska matica so v Ljubljani minuli četrtek, 10. t.m., predstavili pet knjižnih novosti, in sicer znanstveno razpravo **Prešeren in krščanstvo** akademika in literarnega zgodovinarja Janka Kosa, zbirko novel z naslovom **Arhipel - Panorama slovenskih stoletij** tržaškega pisatelja in akademika Alojza Rebule, vojne dnevniške zapise **Vsi ti mladi fantje** Janka Hacina, filozofsko-religiozno pesnitev **Luč mikrokozmosa** Petra II. Petroviča Njogoša in pregled dognanj slovenske ljudske pesni Zmage Kumer. Knjige so predstavili na sedežu Slovenske matice in povedali, da knjige in avtorje sicer res predstavljajo na isti tiskovni konferenci, a da gre za med seboj zelo različna dela in ne knjižni komplet.

Glavni urednik Slovenske matice dr. Joža Mahnič je že v uvodnih besedah tudi napovedal skorajšnji izid knjižnega dela s področja muzikologije, in sicer delo z naslovom **Laboratorium** pozavnista in skladatelja, lanskoletnega dobitnika Prešernove nagrade Vinka Globokarja.

Dr. Joža Mahnič je Alojza Rebulo (**na sliki**) predstavil kot hišnega avtorja pri Slovenski matici, saj je zbirka Rebulove novejšje proze **Arhipel** že peta knjiga po vrsti, ki je izšla pri tej ugledni slovenski založbi. Alojz Rebula je sam in v njemu lastnem, zelo poetičnem in metaforičnem jeziku predstavil svoje zadnje literarno delo. Knjigo, pravzaprav zbirko svoje zadnje krajše proze **Arhipel** je označil za "metaforo, ki označuje slovensko preteklost v razpršenem

otočju njenih usod, metaforo ključnih momentov slovenske zgodovine". Dvaindvajset Rebulovih novel v knjigi **Arhipel** tematizira posamezne usode Slovencev "od naselitve do osamosvojitve", saj je tržaški pisatelj v knjigi literarno obdelal like Trubarja, učenca Valentina Vodnika, Mesarja iz Šempolaja, ki doživlja bitko pri Lepantu, Prešerna na prehodu s Čopom, ko razpravlja o usodi malega naroda, nočno srečanje škofa Jegliča s Hribarjem in Tavčarjem, predstavil lika domobranca in partizana v istem časovnem obdobju, dva visoka predstavnika centralnega komiteja komunistične partije v Rogu med drugo svetovno morijo, lik Petra Kupljenika, ki so ga na grmadi v Rimu leta 1595 zažgali. Prav o slednjem liku iz slovenske zgodovine je pisatelj Alojz Rebula povedal, da se mora zanj zahvaliti prof. Lojzki Bratuž, ki ga je bila nanj opozorila. Tržaški pisatelj je povedal, da ga je pri pisanju sicer res vodil zgodovinski

navdih, a je seveda to književnost, ki skuša zajeti usodo slovenskega naroda skozi like slovenskih ljudi in pa seveda Evropo skozi stoletja v dobrem in slabem. Pri svojem živahnem opisovanju zato Alojz Rebula ni imel znanstvenih ciljev, temveč zgolj umetniške, pri čemer je navdih črpal iz vsestranskega bogastva vsakdanjega življenja velikega in malega slovenskega človeka.

"Za svojo prozo bi rad, da bi bila taka, kot mi je dejal prijatelj oljkar o tem, kakšna mora biti krošnja oljke. Oljčina krošnja mora biti tako obrezana, da jo presije sonce in lahko preleti ptica!" je slikovito dejal o svojem zadnjem knjižnem podvigu **Arhipel** Alojz Rebula.

Temeljito razlago razprave **Prešeren in krščanstvo**, ki je izšla pri Slovenski matici, je na predstavitvi podal sam akademik Janko Kos, ki sodi med najvidnejše slovenske prešernoslovce, saj je to že njegovo peto delo, ki se ukvarja z vidiki Prešernovega življenja in dela. Akademik Kos je povedal, da "je v tem delu skušal zarisati celoto vrednostnih elementov, ki jih vsebuje Prešernovo delo, kje so za Prešerna vrednote in kje jih ni, kako Prešeren vrednoti svobodo, pravico, resnico, ne nazadnje tudi poezijo." Prešernovo poezijo po Kosovem mnenju določajo štirje duhovno-zgodovinski sklopi: antika, krščanstvo, italijanska klasika od Danteja do Tassa in romantika. Dr. Janko Kos meni, da je prav krščanstvo temeljni sklop pesnikovega duhovno-literarnega obzorja in je "zato skušal razmisli

na novo vse v luči krščanstva in krščanskih vrednot." Prav tako je dr. Janko Kos povedal, da za Franceta Prešerna vrednote izhajajo iz judovsko-krščanske tradicije, ki pri največjem slovenskem pesniku dosežejo tematski vrh v Krstu pri Savici. Dr. Kos je tudi poudaril, da je skušal v svojem novem znanstvenem delu o Prešernu tudi opredeliti razmerje pri Prešernu med krščanskim nazorom in svobodomiselnostjo, ki je še danes prisotna pri Slovencih, za Prešernov odnos do krščanstva pa je povedal, da je bil moderen, pred časom.

Vojne spomine pokojnega očeta **Vsi ti mladi fantje** je predstavila Tatjana Hacin, ki jih je tudi zbrala in uredila. Na predstavitvi je podrobno opisala težave pri izdaji knjige in pa naklonjen odnos urednika Slovenske matice Draga Jančarja, ki je

izid dnevnih zapisov vojaka iz prve svetovne vojne omogočil. Tematika prve svetovne vojne že dolgo zaposluje Slovence in je zato po mnenju dr. Jože Mahnič nova knjiga o prvi svetovni vojni, napisana z očmi slovenskega izobraženca Janka Hacina, ki se je rodil leta 1884 in je vojne grozote prve vojne doživel na lastni koži, več kot dobrodošla.

Slovenska ljudska pesem pa je naslov knjige Zmage Kumer, ki je ena najbolj znanih slovenskih muziko-etnologin, zbiralk in preučevalk slovenske ljudske pesmi. Zmaga Kumer, ki že več kot 53 let zbira, proučuje in piše o slovenski ljudski pesmi, je na predstavitvi svojega zadnjega znanstvenega dela z obžalovanjem v glasu dejala, da je z novo knjigo hotela predstaviti slovensko ljudsko pesem na vsem razumljiv način, istočasno

pa je tudi povedala, "da v kulturni javnosti danes slovenska ljudska pesem, ki se vedno poje in nikdar ne deklamira, malo ali nič ne velja!" Zato je svoja dognanja o slovenski ljudski pesmi strnila v deset poglavij v knjigo, v kateri so zraven besedil seveda tudi notni zapisi. Dr. Zmaga Kumer je povedala, kako si sama želi, da bi bila slovenska ljudska pesem deležna prave in predvsem pravičnice pozornosti, ki si jo zaradi svoje velikanske vloge za slovensko narodno istovetnost gotovo zasluži, saj je nastajala v času, ko je bila Evropa eno duhovno področje, v njem pa krščanstvo temelj, na katerem je slonela in bila prepojena z njim tudi slovenska ljudska pesem in zato tudi slovenska narodna identiteta.

Luč Mikrokozmosa je manj znana filozofska pesnitev največjega črnogorskega pesnika Petra Petroviča Njogoša, ki je slovenskim bralcem poznan predvsem kot avtor Gorskega venca. Prevajalka in avtorica spremne besede **Luč Mikrokozmosa**, ki je prvič v slovenskem prevodu, Namita Subiotto je na tiskovni konferenci dejala, da je nekatere prvine arhaičnega visokega jezikovnega sloga sicer ohranila, vendar pa je pesnitev vseeno poskušala čim bolj približati sodobnemu slovenskemu jeziku. Njogoševo pesnitev **Luč Mikrokozmosa** je na predstavitvi v Slovenski matici primerjala z Dantejevo Božansko komedijo, saj danes v svetu menijo, da je to Njogoševo delo najpomembnejši religiozni ep vseh Slovanov. In je zato prav, da ga imamo tudi v slovenskem prevodu.

JUP

NOBELOVA NAGRADA ZA LITERATURO

MADŽARSKI PISATELJ IMRE KERTESZ

Letošnjo Nobelovo nagrado za literaturo je švedska Akademija znanosti minuli četrtek, 10. t.m., prisodila madžarskemu pisatelju Imretu Kerteszu in s tem nagradila posredno vse tiste pisatelje, ki so preživeli nacistična uničevalna taborišča, o katerih v svojih delih madžarski pisatelj vedno piše. Kot je poročala Slovenska tiskovna agencija, je švedska Akademija znanosti v obrazložitvi navedla, da avtor v svojem opusu "krhko izkušnja posameznika zoperstavlja barbarski arbitrarosti zgodovine."

Imre Kertész je 99. dobitnik najbolj ugledne pisateljske nagrade na svetu. Nobelove nagrade za književnost še nikoli ni dobil avtor, ki piše v madžarščini in je bilo zato veselje pisatelja in njegove domovine prav zato veliko. Ko so pisatelju sporočili novico o Nobelovi nagradi, trenutno je že mesec dni v Berlinu, kjer piše nov roman, je vzkljnil: "Sedaj sem pa res preskrbljen za vse življenje!" V tem stavku je v bistvu zajeto vse njegovo življenje, ki ga je madžarski pisatelj vedno živel na robu, saj je bil eden redkih pisateljev, ki so preživeli nacistično uničevalno koncentracijsko taborišče, pod komunizmom pa je živel v revščini in zamlčan.

"Delo Imreta Kertesza govori o tem, ali je v času, ko so ljudje skoraj v celoti podrejeni politič-

ni moči, še možno življenje in individualna misel", je zapisano v utemeljitvi švedske Akademije.

Imre Kertész se je rodil 9. novembra leta 1929 v Budimpešti v judovski družini. Med II. svetovno vojno je bil kot štirinajstletnik deportiran v nemški koncentracijski taborišči Auschwitz in Buchenwald. V naslednjih desetletjih se je skozi življenje prebijal kot urednik, pisec zabavnih primerkov za gledališče in prevajalec Nietzschejevih in Wittgensteinovih in drugih filozofskih del. Vendar mu strahotne izkušnje holokavsta niso dale miru, saj se je vse življenje ukvarjal in se v bistvu še vedno ukvarja s problemom smisla življenja in tudi s tem, kako in s kakšnim jezikom lahko človek, ki je preživel tako strašno izkušnjo, sploh še nagovarja sočloveka.

Tako je pisatelj Imre Kertész med letoma 1960 in 1973 praviljal svoje najpomembnejše delo, roman *Sorstalansag* (*Človek brez usode*). V komunističnih časih je knjiga sicer leta 1975 na Madžarskem res izšla, vendar je avtor ostal zamlčan, na robu družbenega dogajanja v domovini, tako da mu je literarno priznanje prinesla šele nova izdaja leta 1985. V romanu *Človek brez usode* opisuje Kertész mladeniča, ki ga aretirajo in pošljejo v koncentracijsko taborišče, vendar preživi.

"Auschwitz zanj ni izreden pojav, temveč končna resnica o človekovi ponižanju v njegovi moderni izkušnji," so med drugim zapisali v utemeljitvi nagrade. V Kerteszevem literarnem slogu je jasno zaznavno zavračanje vsakršnih kompromisov. Kertész piše o ljudeh, ki so podvrženi družbenim silam.

"Tudi kadar govorim o čem povsem drugem, govorim o Auschwitzu. Jaz sem medij duha Auschwitz," je avtorjev alter ego zapisal v romanu *Fiasco*.

Delo *Sorstalansag* je leta 1996 izšlo v Nemčiji v avtoriziranem nemškem prevodu pod naslovom *Roman eines Schicksallosen* pri založbi Rowohlt (Reinbek), kar mu je prineslo tudi mednarodno priznanje. Z občutljivostjo in razumsko distanco opisano pot trpljenja 15-letnika skozi nemška uničevalna taborišča je kritika primerjala z deli avtorjev, ki sta prav tako preživela koncentracijska taborišča, to sta Primo Levi in Jorge Semprun. V Italiji so podelitev Nobelove nagrade Imretu Kerteszu sprejeli tudi kot poklon svojemu pisatelju Primu Leviju, mi Slovenci pa bi lahko v nagrajencu našli tudi podobo našega tržaškega pisatelja Borisa Pahorja, ki je v svojem romanu *Nekropola* prav tako govoril o istem časovnem obdobju in istem vpraševanju človeka po smislu življenja po preživetju v taboriščih smrti.

Kertész je med drugim še napisal romana *Molitev za nerojenega otroka* (1992) in *Fiasco* (1999), ki s prvim romanom tvori "trilogijo brezusodnosti".

SKLAD »D. SARDOČ« - ONLUS

Upravni odbor Sklada »D.Sardoč« - Onlus razpisuje natečaj za dodelitev sledečih štipendij:

- pet štipendij v znesku petsto evrov za učence Državne dvojezične osnovne šole v Špetru. Prošnji morata biti priložena družinski list in davčna prijava vseh družinskih članov;
- šest štipendij v znesku tisoč tristo evrov za univerzitetne študente. Prošnji morajo biti priloženi sledeči dokumenti: fotokopija univerzitetne knjižice z učenim načrtom in izidi opravljenih izpitov, družinski list in davčna prijava vseh družinskih članov;
- štipendijo v znesku tri tisoč evrov za podiplomski študij ali specializacijo. Prošnji morajo biti priloženi sledeči dokumenti: potrdilo o opravljenem univerzitetnem študiju s končno oceno, družinski list in davčna prijava vseh družinskih članov.

V prošnjah morajo biti navedeni podatki o drugih prejetih štipendijah. Pri dodelitvi štipendij bo upravni odbor upošteval predvsem študijske uspehe in potrebe prosilcev na osnovi 5. člena statuta Sklada. Štipendije bodo dodeljene do 30. novembra 2002. Za vse potrebne informacije so na razpolago člani odbora: Boris Peric (048132545), Zdravko Custring (0481387310) in Karlo Černic (048178100). Zainteresirani naj dostavijo prošnje **do 10. novembra 2002** v zaprti ovojnici na naslov: SKLAD - FONDAZIONE D. SARDOČ C/O Studio Legale - Odvetniška pisarna SANZIN, ulica Diaz št. 11, 34170 Gorica.

Upravni odbor Sklada »D.Sardoč« se posebno zahvaljuje donatorjem, ki so prispevali za štipendije:

BANCA ANTONVENETA - NOVA TRŽAŠKA KREDITNA BANKA, BANCA DI CIVIDALE S.P.A. - KMEČKA BANKA, KB 1909 FINANČNA DELNIŠKA DRUŽBA, MARK S.R.L., MIPOT S.P.A., NOVA LJUBLJANSKA BANKA D.D. - FILIALA TRST, ZADRUŽNA BANKA DOBERDOB IN SOVODNJE in ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA